Газэта рабоча-сялянскай моладзі Беларусі

Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Чырвоная Зьмена

Орган Цэнтральнага і Менскага Комітэтаў Ленінскага Комуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі

№ 38 (420) Нядзеля, 3 красавіка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у сераду, пятніцу і нядзелю | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена“: Менск, Комсам. 25.

Дзень лесу.

Уцягнуць масы моладзі ў практычную гаспадарчую, будаўнічую працу—грунтоўная задача нашага саюзу.

Комсамол застрэльшчык—яму належыць ініцыятыва ў правядзеньні важнай грамадзкай кампаніі, маючай аграмаднае гаспадарчае значэньне—„Дзень лесу“.

Досыць прывесьці пару лічбаў, каб значэньне лесу і праводзімай намі кампаніі было ўяўлена кожным комсамольцам, кожным маладым рабочым і селянінам.

У нас на Беларусі прыбытак ад лясоў на 1926-1927 год разьлічваецца на 21.000.000 рублёў, што складае 4 проц. прыбытковага бюджэту краіны. Прыбытак ад лясоў у 7 разоў перавышае прыбытак ад с.-г. падатку. Агульна-лясная плошча Беларусі складае 3.750.000 гэктараў, з іх 490.000 гэк. лясоў мясцовага значэньня, знаходзячыхся ў распараджэньні і падаховай сялянства.

Выхаваць масы насельніцтва сьвядома, культурна і беражліва адносіцца да лесу—такая наша задача ў „Дзень лесу“.

Побач з гэтым вялікае значэньне мае практычная праца па пасадцы лесу, прывядзеньне ў належны выгляд паркаў, садоў, дрэванасаджэньне па гарадох і г. д.

Вопыт мінулых гадоў паказаў, што кампанія праходзіць больш пасьпяхова, калі не праводзяць не адначасова па усёй акрузе а па чарзе па раёну, пры чым калі практычныя работы сканчаюцца у працягу дня, а не расьцягваецца на больш доўгі тэрмін.

У залежнасьці ад кліматычных і глебавых умоў „Дзень лесу“ ў гэтым годзе будзе праводзіцца паміж 15 красавіка і 15 траўня у адзін з сьвяточных дзён.

За конкрэтную справу у гаспадарчым будаўніцтве,—за ўвагу да лясное гаспадаркі—за пасьпяховае правядзеньне „Дню лесу“!!!

Пачаліся перавыбары бюро.

Пачалася кампанія перавыбараў бюро ячэек, кампанія, якая ў працы організацыі павінна займаць не малае месца, як кампанія праверкі нашай працы і праверкі становішча у нізавым актыве.

Сучасны пэрыод жыцьця ЛКСМ асабліва востра ставіць пытаньне аб кіраўніцтве працы ячэйкі, а гэтым самым аб нізавым саюзным актыве, аб социяльным і партыйным яго складзе, аб яго працаздольнасьці.

Мінулыя перавыбары бюро ячэек пры некаторым павялічэньні процанту рабочых у складзе бюро ячэек на 0,9 проц. зьніжэньне і так вельмі малога процанту парабкоў, а таксама зьніжэньне процанту беднякоў на 3,6 проц. за лік павялічэньня серадняков і іншых.

Вялікае зьніжэньне процанту парабкоў далі **Віцебская організацыя** 5,2 проц. да 2,5 проц. ці абсолютна 57 чалавек да 29 чалавек; **Слуцкая** 2,7 проц. да 1,9 проц. ці 16 да 9 чалавек (9 чалавек парабкоў у бюро ячэек на ўсю акругу); **Полацкая** з 9,2 проц. да 5,2 проц.

У ўмовах нашай організацыі, калі мы маем у складзе ячэйковага актыву малы процант рабочых (20,2 проц.), калі пытаньне партыйна-пролетарскага кіраўніцтва патрабуе асаблівай увагі, і у сьвязку з гэтым пытаньні аб парабках, калі мы маем падта малы абсолютны лік парабкоў у складзе актыву, усякае малейшае зьніжэньне процанту парабкоў, трэба лічыць ненармальным зьявішчам, якое сьведчыць аб паслабленьні ўвагі організацыі да пытаньня аб перавыбараў бюро.

Задача, якая стаіць перад намі у гэтыя перавыбары,—гэта: **павялічэньне рабочага ядра і батрацкага ў складзе ячэйковага актыву, павялічэньне батрацкай часткі яго за лік зьніжэньня процанту іншых, ухіляючыся памылкі „ізгнаньня“ з бюро ячэек серадняцкай часткі актыву.**

Трэба сьмялей высоўваць на актыўную, кіраўнічую, ячэйковую працу парабкоў, дапамагаць у працы высунутым, утвараць спрыяючыя для іх працы умовы.

Неабходна паставіць пытаньне аб дзяўчыне ў ячэйковым актыве, перастаць баяцца высоўваць дзяўчыну.

Побач з гэтым неабходна павялічыць партыйнае ядро у ячэйковым актыве, асабліва ў складзе сакратароў ячэек.

Другое пытаньне—гэта справаздачы бюро ячэек. Павысіць якасьць справаздач, закранаючы асноўныя моманты працы бюро (гаспадарчая, грамадзкая, культурна-масавая працы), прыцягнуць усю масу комсамольцаў да абгаварваньня рэзолюцый па справаздачах. У сьвязку з гэтым трэба набудаваць як сьлед сходы ячэек. Аршанскі акругком вызначае ў час перавыбараў правядзеньне двух сходаў ячэек з тым, каб на першым заслухаць справаздачу бюро і абгаварыць яе а на другім сходзе абгаварыць рэзолюцыю па справаздачы і абраць новы склад бюро ячэек.

Такое правядзеньне сходаў дасьць магчымасьць лепш абгаварыць справаздачы, рэзолюцыі па іх і дасьць магчымасьць уважлівей аднесьціся да выбараў бюро. Трэба гэтак зрабіць і ў другіх організацыях.

А наогул трэба больш увагі кампаніі справаздач—перавыбараў бюро ячэек.

П. Галавач.

Дзеньнік Ўсесаюзнай Конфэрэнцыі ЛКСМ

Серада. 30 сакавіка

Напярэдадні яшчэ не пасьпелі выказацца запісаныя і з гэтай прычыны на ранішнім пасяджэньні спрэчкі па дакладу тав. Жалдака працягваюцца.

Конфэрэнцыя выказвае таварыскі прывет выступіўшаму тав. Сомашка.

Потым агалошена вітаньне конфэрэнцыі з бо... „Комсамольскай Праўды“ на адпраўку ў ...сь падшэфных Ханькоў, Шанхаю і Кантону.

Пасьля заключнай прамовы тав. Жалдака з дакладам аб удзеле комсамолу ў вытворчым жыцьці і аб масавай эконом-працы выступіў ... Заўялаў.

Спрэчкамі па дакладу закончылася ранішняе пасяджэньне.

На вячэрнім пасяджэньні працягваюцца спрэчкі і заключнае слова тав. Заўялава.

31 сакавіка

З 9 да 13 гадзін дню адбыліся пасяджэньні секцыі па распрацоўцы рэзолюцый па дакладах.

У 12 гадзін дню—пленум конфэрэнцыі—прыняцьце рэзолюцыі.

К вечару конфэрэнцыя закончыцца.

Тав. Жолдак

Запіс маладых вынаходцаў

У рэдакцыі «Чырвонай Зьмены» адчынен запіс усіх **маладых вынаходцаў**.

Маладыя вынаходцы павінны прысылаць у рэдакцыю наступныя весткі аб ... :

1) фамілія, імя і па бацьку; 2) колькі год; 3) соцыяльнае становішча; ... партыйнасьць; 5) месца працы; 6) якія вынаходжаньні ты зрабіў; 7) ці зарэгістраваны гэтыя вынаходжаньні у ВСНГ; 8) над чым зараз працуеш; 9) дасканальны адрас.

Весткі дасылай па адрасу: **Менск, Комсамольская 25, «Чырвоная Зьмена» у аддзел «Маладыя вынаходцы».**

Прамова тав. Сталіна на Усесаюзнай Конфэрэнцыі ЛКСМ.

На пасяджэньні Ўсесаюзнае конфэрэнцыі Усе ЛКСМ 29-га сакавіка з прывітаньнем ад ЦК УсеКП(б) выступіў тав Сталін.

Выказаўшы надзею, што комсамол будзе стаяць і далей у першых радох, высока трымаючы сьцяг социялізму, Сталін перайшоў да двух пытаньняў, аб якіх з ім гаварылі да яго выступленьня некаторыя з комсамольцаў.

Першае пытаньне—сказаў Сталін—гэта пытаньне аб нашай прамысловай політыцы. Другое—аб нанкінскіх падзеях.

Зьніжэньне цэн — асноўны напрамак нашае індустрыі

Асноўная лінія, па якой павінна пайсьці наша індустрыя, ёсьць лінія сыстэматычнага зьніжэньня сабекошту прамысловае продукцыі, лінія сыстэматычнага зьніжэньня адпускных цэн на прамысловыя тавары.

Лінія гэтая вызначаецца, па крайняй меры, чатырма асноўнымі прычынамі.

Першая прычына ў тым, што прамысловасьць, якая мае сваёю падставаю высокія цэны, павінна няўхільна выраджацца у парнікавую расьліну, якая не можа быць жывучаю.

Другая прычына у тым, што наша прамысловасьць базуецца на ўнутраным рынку. З гэтага відаць, што наша прамысловасьць можа разьвівацца і ўмацоўвацца толькі ў той меры, у якой будзе разьвівацца і пашырацца наш унутраны рынак, ёмкасьць гэтага рынку, масавы попыт на прамысловыя тавары. А пашырэньне нашага ўнутранага рынку, умацаваньне яго ёмкасьці грунтуецца, між іншым, на сыстэматычным зьніжэньні цэн на прамысловыя тавары, зн. на той самай асноўнай лініі разьвіцьця нашае прамысловасьці, аб якой я казаў вышэй.

Трэцяя прычына складаецца з таго, што без зьніжэньня цэн на прамысловыя тавары немагчыма захаваць тыя ўмовы, якія неабходны для далейшага павялічэньня заработку рабочым. Ці можа наша социялістычная дзяржава не павышаць сыстэматычна заработак рабочых? Не, ня можа. Але гэта значыць, што сыстэматычнае зьніжэньне цэн на прамысловыя тавары зьяўляецца аднэю з самых неабходных прадпасылак для наступовага павышэньня ўзроўню жыцьця рабочае клясы.

Нарэшце, **чацьвёртая прычына** складаецца з таго, што без зьніжэньня цэн на прамысловыя тавары, мы ня можам захаваць тую сувязь між пролетарыятам і сялянствам, між індустрыяй і сялянскай гаспадаркай, якая складае базу дыктатуры пролетарыяту ў нашым краі.

Уся ўвага социялістычнай рацыяналізацыі вытворчасьці.

Каб зрабіць магчымаю і цалкам ажыцьцявіць політыку зьніжэньня сабекошту прамысловае продукцыі і адпускных цэн на тавары, неабходна карэннае палепшаньне тэхнікі вытворчасьці, карэннае палепшаньне організацыі працы у прадпрыемствах, карэннае палепшаньне і спрашчэньне ўсяго гаспадарчага апарату, рашучая барацьба з бюрократызмам гаспадарчага апарату. Усё гэта называецца ў нас **социялістычнай рацыяналізацыяй вытворчасьці і кіраўніцтва гаспадаркай.**

Вось чаму я думаю, што нядаўняя пастанова ЦК нашае партыі аб рацыяналізацыі вытворчасьці і кіраўніцтва гаспадаркай, зьяўляецца аднэю з найбольш важных пастаноў нашае партыі, якая вызначае нашу прамысловую політыку на бліжэйшы пэрыод.

Гавораць, што рацыяналізацыя патрабуе некаторых часовых ахвяр з боку некаторых груп рабочых, у тым ліку і моладзі. Гэта верна, таварышы. Гісторыя нашае рэволюцыі гаворыць, што ні адзін буйны крок не абыходзіўся без ахвяр з боку асобных груп рабочае клясы у інтарэсах усяе рабочае клясы нашага краю. Наўрад ці трэба даказваць, што сучасныя нязначныя ахвяры у бліжэйшым будучым пакрыюцца з лішкам. Комсамол заўсёды стаяў у нас у першых шэрагах нашых байцоў. Я ня ведаю выпадку, калі б ён адставаў у нас ад падзеяў нашага рэволюцыйнага жыцьця. Я ўпэўнен, што комсамол і цяпер, у пытаньні правядзеньня ў жыцьцё социялістычнае рацыяналізацыі, зойме адпаведнае яму месца. (**Воплескі**).

Падзеі ў Нанкіне нанесьлі ўдар не рэволюцыі, а імпэрыялізму.

Пераходзячы да пытаньня аб нанкінскіх падзеях, Сталін сказаў: «Нанкінскія падзеі гавораць аб тым, што **ў політыцы імпэрыялізму надышоў пералом, ад узброенага міру да ўзброенае вайны проці кітайскага народу. Буржуазному паціфізму нанесен яшчэ адзін руйнуючы ўдар. Лізе Нацый яшчэ раз далі па мордзе. Даказана, што нашая партыя казала праўду, калі расцэньвала падвоз войск у Шанхай, як прэлюдыю да ваенных нападаў на кітайскі народ.**

Магчыма, што зрываючы з сябе маску і ставячы ў парадак дню артылерыю ў Нанкіне, імпэрыялісты хацелі павярнуць назад калясо гісторыі, накласьці канец рэволюцыйнаму руху ва ўсіх краёх, які усё павялічваецца, і павесьці страшэнную барацьбу за аднаўленьне тае адноснае стабілізацыі сусьветнага капіталізму, якая мела месца да імпэрыялістычнае вайны.

Калі яны сапраўды хацелі гэтага, дык трэба прызнаць, што яны папалі пальцам у неба. **Бо толькі людзі, якія зьдзяцінелі, могуць думаць што законы артылерыі мацней законаў гісторыі, што можна павярнуць назад калясо гісторыі стрэламі па Нанкіне.**

Магчыма, што імпэрыялісты, страляючы ў Нанкін, хацелі тым самым застрашыць прыгнечаныя народы іншых краёў, якія імкнуцца да волі. Гэтую політыку «з посьпехам» ужываў у свой час расійскі царызм. Але чым яна скончылася? Вы ведаеце, што яна скончылася поўным крахам царызму.

Магчыма, нарэшце, што, страляючы ў Нанкін, імпэрыялісты хацелі параніць кітайскую рэволюцыю ў самае сэрца і зрабіць немагчымым, папершае, далейшае прасоўваньне паўднёвага войска і аб'яднаньне Кітаю і падругое, ажыцьцяўленьне тых умоў перамоў наконт концэсій, якія адбыліся у Ханькоу. Гэта цалкам магчыма.

Што імпэрыялісты ня хочуць адзінага Кітаю і лічаць за лепшае мець два Кітаі, каб «пасьпешней манэўраваць», аб гэтым ужо некалькі разоў гаварыў капіталістычны друк.

Ці дамогуцца яны свайго мэты—гэта пакажа будучыня.

Неабходна, аднак, адзначыць, што яны дамагліся пакуль што аднаго, паглыбленьня ненавісьці сярод кітайцаў проці імпэрыялізму, згуртаваньня сіл Гоміндану і новае перасоўкі рэволюцыйнага руху ў Кітаі улева. Наўрад ці можна сумнявацца, бо вынікі атрымліваюцца пакуль што адваротныя. Выходзіць такім чынам, што страляючы ў Нанкін, імпэрыялісты дамагаліся аднаго, а на справе вышло другое, пры чым атрымалася нешта процілеглае таму, чаго яны дамагаліся. Вось яны, вынікі і перспэктывы нанкінскіх падзей. Вось яна, політыка мудрагеляў з консерватыўнага лягеру. Недарма сказана, што каго бог вызначае на пагібель, таго ён пазбаўляе розуму (**гучныя доўгія воплескі**).

Караблі ў краіну комсамольскай этыкі

Зрабіўшыся кандыдатам у сябры Комсамолу і займаючы такую важную пасаду, як старшыня вучкому Менскіх агульна-адукацыйных курсаў, **Чэшка** адчуў сябе ворагам мяшчанства.

Раніцаю, ляжучы у ложку, **Чэшка** хмурыў лоб і ўспамінаў:

— Ну, хто я такі?... Ага—вораг мяшчанства...

На курсы ён прыходзіў з хмарным выглядам і, гуляючы па доўгаму калідору, шукаў твары «з мяшчанскім настроем». Калі такія твары пападаліся, **Чэшка** рабіў многазначнае «гм» і энэргічна лахмаціў валасы.

Хутка знашоўся яшчэ адзін вораг мяшчанства—старшыня культкомісіі курсаў, комсамолец **Паднос.**

Агульная справа сьвятой барацьбы з мяшчанскім элемэнтам аб'яднала гэтых двух гэрояў.

Абняўшыся, яны плылі па калідоры у натоўпе курсантаў, як гордыя, ідэолёгічна-вытрыманыя караблі ў далёкую краіну комсамольскай этыкі... І сапраўды: комсамольская этыка была далёкай краінай, куды яшчэ ня ступала нага... ні **Чэшкі,** ні **Падноса!**

Справа ў тым, што ў барацьбе з мяшчанствам трэ' было ўжываць новыя прыёмы, новыя сродкі.

Лахмаціць валасы—мала. Трэба чымсьці больш моцным зрабіць уплыў на гэта «паршывае мяшчанскае стада».

І вось на дапамогу прыходзіць руская горкая.

Добра выпіўшы, **Чэшка і Паднос** прыходзяць на курсы яшчэ больш нагадваючы караблёў. П'яны вецер калыша іх з боку ў бок. Чырвоныя насы сігналізуюць усім курсантам, што—які сорам!—комсамольцы-«правадыры» прышлі на заняткі п'янымі... Уся вучнёўская маса бяжыць паглядзець на п'яную парачку... А яна ўхмыляецца пагарджальным «а ля Есеніны» ухмылкамі і гнусна ікае:

Ага... ік... спу... ік... жаліся... ік... зава... ік... рушыліся... ых... мя шчане... ік!

За гэтым «нумарам» праз некаторы час наследвалі другія.

Зачым, напрыклад, слухаць лекцыі? Хай гэтым займаюцца «сыценькія мяшчане». **Паднос** прадпачытае гуляць ў часе лекцый у карты.

— «Чатыры з боку—ваших нет»!—як гэта гучыць! Ня тое, што які небудзь «зазубраны» адказ па хэміі... І ва ўсякім выпадку—орыгінальна!

Гульня ў карты на лекцыях, напрыкладу «правадыроў», увайшла ў моду на агульна-адукацыйных курсах.

Але «барацьба з мяшчанствам» ідзе далей.

Хуліганства на вечарох, зрыў усёй грамадзкай працы, напляваецельскія адносіны да ўсяго,—новыя дасягненьні ў гэтай барацьбе.

Чэшка і Паднос набываюць заслужаны «аўторытэт» сярод курсантаў. І недарма на курсавым вечары, прысьвечаным гадавіне Лютаўскай рэволюцыі, старшыні ўрачыстага сходу тав. **Падносу** перадалі ўпаўне шчырую цісульку: т. **Паднос**, пастаўце з прычыны Лютаўскай рэволюцыі буталечку»! **Паднос**, прачытаўшы гэтую цісульку, праглынуў сьлязу і крыху пачырванеў.

Між тым маса курсантаў пачала варушыцца. На агульным сходзе паказвалі на тое, што ўся грамадзкая праца замёрла, што за ўвесь час на скліканы ніводнага сходу вучкому, а прэзыдыум апошняга засядаў толькі адзін раз, што насьценгазэта таксама вышла толькі адзін раз, што гурткі сьпяць і г. д. і г. д.

У адказ на гэтыя абвінавачваньні **Чэшка** абрушыўся на «мяшчанскі элемэнт».

Упаўне зразумела наколькі жаласьлівы гучалі гэтыя словы з вуснаў падарваўшага свой аўторытэт комсамольца, з вуснаў трагікомічнага барацьбіта з «мяшчанствам».

Мы ня хочам сказаць, што на агульна-адукацыйных курсах няма мяшчанскага, нэпманскага элемэнту. Такі элемэнт, сапраўды, ёсьць і з яго ўплывам трэба змагацца. Але як? Так, як гэта робяць **Чэшка і Паднос?... Кожнаму ясна, што такім змаганьнем толькі** льлеш ваду на млын гэтых самых нэпманят. Па **Чэшцы і Падносу** складаецца думка **аб усім комсамоле, аб усёй нашай організацыі—дрэнная думка.**

Комсамольская ячэйка агульна-адукацыйных курсаў да апошніх часоў нічога не рабіла. Надаўна там былі перавыбары. Справа старога сакратара, які самым халатным чынам адносіўся да працы, цяпер разьбіраецца ў КК. Мы ўпэўнены, што ён атрымае адпаведны наганяй. Але ня ў гэтым галоўнае.

Трэба, каб ячэйка энэргічна ... выхаваўчую працу. **У першую чаргу пастаўце на месца такіх комсамольцаў, як Чэшка і Паднос.**

Яны лічылі сябе караблямі ў краіну комсамольскай этыкі... Нам здаецца, што яшчэ занадта рана такім караблям вушчацца ў адчыненае мора грамадзкай дзейнасьці! Хай задрамантуюцца ў гавані комсамольскай дысцыпліны— і паставяць на якары жыльцавай выт...ванасьці.

Міх. Гольдберг.

Наш вопыт па працы ў вёсцы.

Комсамол Калініншчыны на вызаў Воршы адказвае і выклікае Гомель.

— „Паласа практычнага будаўніцтва соцыялізму, у якую ўступіў СССР, ставіць перад комсамолам, як асноўную задачу, выхаваньне ма рабочай і сялянскай моладзі на аснове яе практычнага ўдзелу ў соцыялістычным будаўніцтве".

— „Ажыўленьне комсамольскай працы не мажліва бяз увязкі асноўных задач соцыялістычнага будаўніцтва са штодзённымі інтарэсамі моладз

(З пастаноў VII-га зьезду Усе ЛКСМ).

„Камінары"

Не прапушчаць нічога міма рук ячэйкі. Паставілі дравяны сарай ля школы. Вырубілі сажань дроў для хаты-чытальні. Ячэйкай чысьцім трубы ў школе, на атрыманыя грошы купілі шафу. Трымаем хату-чытальню на ўласныя сродкі. Гармоністы з намі.

Розныя бываюць людзі, але і розныя ячэйкі. Гліньская ячэйка, што ў Чэрыкаўскім раёне, мае асаблівае натхненьне да гаспадарчае працы. Яна непрапушчае нічога міма сваіх рук, і ніколі не пахваліцца сваёй гаспадарча-грамадзкай працай. Для не гэта звычайна.

У вёсцы пабудавана школа. Каля школы трэба паставіць сарай для дроў. Сакратар ячэйкі нагутарыў з сельсаветам, абгаварылі пытаньне на сходзе ячэйкі, парашылі: суботнікам паставіць. І паставілі. Высыпалі ўсёю ячэйкай і хутка ня больш чымся за некалькі гадзін справіліся. Атрымалі 3 рублі, грошы пусьцілі на выпіску газэт і паперу.

Прышла восень. Пара забясьпечыць хату-чытальню апалам. Абгаварылі на сходзе ячэйкі, размеркавалі каму вырубіць, каму даставіць.

Даставілі сажань дроў. На бяду ні ў сельсавеце, ні ў фэльдшарскім пункце ані адзінай плашкі дроў. Спрачаліся, але уступілі дровы ім. Ня замерзаць-жа у фэльдшарскім пункце.

Два гады сяляне зьбіраліся накрыць павец пажарнай дружыны. Зьбіраліся, з сабрацца і не сабраліся. Ячэйка выносіць пастанову: сіламі ячэйкі накрыць павец. Запатрабавала салома, 30 комсамольцаў на адзаму кулю і годзе... «Працавалі аж пил курэў»... кажа сакратар ячэйкі. А сяляне не раз паўтаралі: «Во комсамольцы, мы два гады, а яны ўраз, што ні есьць «кульсаломцы»... «І за словам кульсаломцы тут хавалася не насьмешка, а пашана да маладых гаспадароў.

А Гліньскую ячэйку — комсамольцаў не толькі «кульсаломцамі» абзавí, а камінарамі, дык не абразіцца. Адпусьціў РВК 5 рублёў школе на ачыстку комінаў у працягу году. Па дагавору з сельсаветам абавязак камінара ўзяў на сябе комсамолец, вылучаны ячэйкай, а чысьціць будзе ўся ячэйка па чарзе. На атрыманыя 4 рублі купілі шафу для хаты-чытальні. Гэта ня ўсё.

Можна пералічыць шэраг прыкладаў з асобных гаспадарак комсамольцаў.

Ёсьць яшчэ ў вёсцы хата-чытальня. Карыстаюцца ёю ўсе, а хто ўзяў на сябе клапоты апалу, забясьпячэньне апалам? Ячэйка! У мінулым годзе КСУ адпусьціў 8 рублёў, сёлета ўсё самі, а плоцік па два рублі ў месяц.

З лікпункту ячэйка зрабіла сапраўдную школу сялянскай моладзі. Утвораны дзьве групы. Вучацца больш 50 чалавек, да 30 чал. комсамольцаў. Выкладаюцца арытмэтыка, белмова, гісторыя Беларусі і грамадазнаўства.

Мала, але правялі за зіму чатыры вечары са спэктаклямі.

У другі раз гуляем пасьля школы. Быў у ячэйцы комсамолец-гармоністы, яго выключылі, але ён прызнае сваю памылку і хоча ізноў уступіць. Для ячэйкі і пасьля выключэньня неадмаўляўся ніколі пайграць.

Усё гэта праца апошняга году. Зразумела чаму за гэты-ж час ячэйка вырасла на 15 чалавек. Асабліва характэрным і цікавым зьяўляецца тое, што і піонэры тут таксама учапіліся за конкрэтную справу. Мінулым летам па дагаворнасьці з агрономіяй піонэры заклалі у сябе да 35 паказальных градак. Ячэйка у вёсцы карыстаецца аўтарытэтам. Ёсьць зразумела некалькі дрэнных комсамольцаў» — дабаўляе сакратар.

Ён больш скромны. Быў ён пастухом у часе ўступленьня ў комсамол. Два гады, а цяпер ён сакратар ячэйкі і старшыня сельсавету.

С. С.

Чаго нехапае?

(Мсьціслаў)

Невялікія у нас лічбы, і часам здаецца невялікай і праробленая праца. На горад адпушчаны 4 брон-пайкі. Усе выкарыстаны.

Было 12 месц па броні. Усе запоўнены. Сярод моладзі адчувалася беспрацоўе.

Мы паставілі пытаньне перад саматужным таварыствам аб прыёме падросткаў.

Саматужнікі зразумелі і лік рабочых падросткаў павялічыўся.

Праўда, цяпер пасьля пазбаўленьня некаторых саматужнікаў права голасу, прыйшлося нежаданьне трымаць падросткаў.

Усю рабочую моладзь уцягнулі ў ВШРМ, політшколу і абслугоўваем комсамольскім клюбам.

Г. С.

Арганізавалі кооператыў

Вёска Мокрае 25 вёрст ад цэнтру раёну—далекі куток Калінінскай акругі ад коопэрацыі і то 12 вёрст з гакам будзе...

Газэта--сьвежае слова ня хутка даходзіць у гэтую вёску. За газай, за запалкамі і за другімі абыходнымі рачамі сялянству трэба было далёка хадзіць, а калі некалі і пазычаць у больш заможных, пры пасьлівых»...

У пачатку 1926 году комсамольская ячэйка распачала сталую працу сярод сялянства па організацыі коопэратыву.

Першыя крокі.

На сходах сялянства у працягу некалькіх месяцаў са ўсёй упартасьцю ячэйка ставіла пытаньне організацыі коопэратыву.

Праз некаторы час сялянства патрымала гэтую думку, вызначыўшы на сходзе сялян некалькіх комсамольцаў на збоары ўступных паёў. Зацяжка гэтае справы, недахоп патрэбнай колькасьці пайшчыкаў, амаль-што не загубіў, організацыі коопэратыву. Значна дапамог у організацыі коопэратыву К.С.У., заклаўшы паі за беднейшае сялянства. Сялянства некалькі разоў упаўнаважвала комсамольцаў на паездкам у Акруговы сельскагаспадарчы Саюз па пытаньню адчыненьня коопэратыву.

Пасьля ўсіх цяжкасьцяў, коопэратыў быў адчынен. Комсамольская ячэйка пераважную большасьць сваіх таварышоў мела ў праўленьні коопэратыву, **а ў цэлым ячэйка комсамолу зьяўляецца першым пайшчыкам.**

Як самастойную адзінку гэты коопэратыў ліквідавалі зьліўшы з коопэратывам за 12 вёрст ад Мокрага.

Насельніцтва організацыяй коопэратыву задаволена і ячэйка у значнай меры падняла свой аўторытэт на канкрэтнай справе у вачох сялянства.

Л. Д.

Ячэйка на балоце

На воддалі ад Юр'явіцкай вёскі Мілаславіцкага раёну ужо другі год пракапваецца вялізны канал на меліорацыі балота (магістраль імя Чарвякова), а недалёка ад Юр'явіцкага пасёлку маецца вялізная плошча-балота.

Гледзячы на справу меліорацыі суседніх вёсак, зайздросна стала ячэйцы: чаму гэта нам нельга ўзяцца за гэтую справу. З надыходам вясны, ячэйка паставіла пытаньне на сходзе аб пазважнасьці меліорацыйных прац і канкрэтных задач ячэйкі.

Ухвалілі: паставіць задачай популярызацыю сярод сялянства карысьці асушаных балот і другое – організаваць меліорацыйнае таварыства у Юр'явіцкім пасёлку, абавязаўшы запісацца ўсіх комсамольцаў у яго і кожнаму таварышу было даручана завербаваць 5-7 чал. у таварыства.

Некалькі разоў ставілася гэтае пытаньне на сходах сялян, адзін час дык і слухаць не жадалі, але гэтага ячэйка ня спужалася. На адзін са сходаў сялянства запрасілі тэхніка з Інуцьскага каналу імя Чарвякова. З гэтага часу у сялянства паявілася больш веры да гэтае справы.

Комсамольцы сваю пастанову выканалі поўнасьцю запісаўшыся ў таварыства, часткай бацькоў уцягнулі і некалькі чалавек завербавалі.

У пачатку, налічвалася ўсяго 15 ся роў, а цяпер уся вёска да аднага два сябры меліорацыйнага таварыства.

Ну што-ж запісацца дык змаглі ў т-і а як справа дашла, што патрэбна ў б лоты ісьці, дык некаторыя і хвост пр ціснулі, кажучы — «паглядзім, як люд рабіць будуць, а тады і мы»...

Ячэйка організавана з лапатамі вы шла на працу, а за ёй пашлі і сяляне Работа пашла. **К восені прарылі 40 саж. каналу, частку балота асушылі** але накульцівіравалі. Бульдзіроўку т-в намеціла праводзіць з вясны, гэта ўж лягчэй і ахвотней будзе рабіцца»—кажуц сяляне.

Пабудаван вытворчы план працы ме ліорацыйнага таварыства. А цяпер працу сельска-гаспадарчы гурток з меліарацый вым ухілам, наведваньне добрае, усяго у гуртку 23 чалавекі.

Комсамольцаў другой вёскі ячэйк абавязала праводзіць працу у суседні меліорацыйным т-ве, яны організава сельска-гаспадарчы гурток, дзе разгарнул сталую працу. Пракапалі канал, акурат праз дарогу, ну што-ж мост, пабудаваны ячэйкай, не паламаўся яшчэ, сялянств ездзіць, а далей... Вядомая рэч—ня вечны Гэта ня ўсё, а цяпер разгарнулі прац па організацыі коопэратыву, навербава шы 40 пайшчыкаў.

Галайдзін.

Хто рэжыме, а хто рэжа

Ня так даўно Верамееўскай вёсцы быў адпушчаны лес мясцовае значнасьці. Некаторыя і думалі, ну калі мясцовай значнасьці, значыцца і мы хлопцы то-ж мясцовыя.

«Рэж,—чаго саромiцца».

Вядомая рэч, па сьнягу хадзіць ня вельмі прыемна, хоць і сьнег невялікі, але лепш на печы паляжаць...

Такім чынам Верамееўскае сялянства адмовіліся пільнаваць свой лес. Пачаліся самачынныя парубкі. Каму—некаму і у начы ня сьпіцца... Вядома мая рэч «гурбуюцца» за мясцовы лес. Густа парос, кажуць некаторыя, расчысьціць трэба...

Абгаварваючы на сходзе комсамольскай ячэйкі пытаньне рэжыму эканоміі, сталі думаць, які конкрэтна ярыня ўдзел у гэтай справе у сябе на месцы, акурат уперліся ў пытаньне леса мясцо вай значнасьці «Верамееўскай вёскі».

Парашылі: 1) апавясьціць барацьб са злачынствамі-парубкі і 2) наладзіць ахо ву лясоў цэлай ячэй кай па чарзе.

У хуткім часе комсамольцы злапа парубленны лес, прас сельсавет прыцяг нулі да адказнасьці парубшчыкаў.

А зараз наладжана варта комсамоль цаў. Усьлед за ячэйкай і беспартыйн сялянства пачынае сьцерагчы лес.

Ячэйка зразумела задачу рэжыму эк номіі на конкрэтнай справе.

М. Пажарскі.

Конкрэтнае кіраўніцтва.

(Мсьціслаў).

На справаздачы Асмолавіцкай ячэйкі дадзена дырэктыва коопэрыравацца у вызначаны тэрмін усіх комсамольцаў. Тут-жа параілі дагаварыцца з коопэратывам аб дачы комсамольцам працы па ізвозу, для ўнясеньня імі паеў, па вопыту другіх ячэек.

Па дырэктывам РК у некаторых ячэйках абгаворана пытаньне аб удзеле ў коопэрацыі і коопэрацыйнай пропагандзе. Ячэйкамі вызначан канчатковы тэрмін коопэрыраваньня. Пустаўская ячэйка коопэрыравана ўжо цалком, а ячэйка складаецца з 15 комсамольцаў, з іх толькі адзін серадняк, тры парабкі, 11 беднякоў.

Сам коопэратыў організаваны па ініцыятыве ячэйкі ў 1926 г. Ячэйка мае двух комсамольцаў у праўленьні дамагаецца паляпшэньня асартымэнту тавараў.

РК дамагаецца перад РАЙЗА аб вызучэньні палосак для ВШСМ. Праведзена нарада загадчыкаў ВШСМ і кіраўнікоў політчытак.

Пасьля некалькіх інформацый з месц вылучаны таварыш на прыкладах заслуханых інфармацый высьветліў далейшыя задачы.

Вучням ВШСМ даручаны грамадзкія абавязкі: адзін прымацаван да пасяджэньняў сельсавету, другому даручана вербоўка падпісчыкаў на газэты і інш. Мы канчаткова адмовіліся ад казённых **«узмацніць, паглыбіць і пашырыць»**.

С.

Так не зьбярэш, а гэтак не разгоніш

(Мястэчка Краснапольле)

Масавая экономічная праца ран складалася з таго, што мы адзін раз два месяцы праводзілі сходы рабочай моладзі. Цікавіць пытаньне моладзь, ал не, заўсёды рабіўся даклад і на гэты расходзіліся.

Цяпер мы злучылі падбор цікав пытаньняў на сходы з увеселіцельны момантамі пасьля сходаў.

Да апошняга сходу мы падрыхтава добрую вусную газэту, спортвыступлен не, дэклямацыі, а напасьледак—скокі гульні. Галоўнае, што ўсе нумары па рыхтаваны сіламі самой рабочай мола

Лесаў.

Перацягнулі

(Хоцімск)

Хоцімская арцель «Зорка» існуе 1918 году. Цяжкі шлях прашла арцел за гэтыя годы, і вось, восеньню 1925 арцель відавочна расколалася на два л геры. Палова арцелі настойліва патраб вала разьдзелу на палоскі. Другая час адстайвала колектыўнасьць гаспада Комсамольцы (іх усяго двое) пачалі пр цу. Дастукаліся да мясцовых орга Улады і з іх дапамогай не дапусьцілі ра біўкі арцелі на палоскі. Прышлося к кавочыць адну сям'ю. А цяпер у арт злучаны ўвесь жывы і мёртвы інвант організаваны колектыўны збыт малочн прадуктаў. Комсамольцы перацягнулі ваге колектывізму з аднаго боку і пр ной уласнасьці з другога.

Пасікаў.

Маладыя чыгуначнікі на МББ.

На апошнім пасяджэньні Сакратарыяту ЦК ЛКСМБ быў заслухан даклад аб становішчы профтэхасьветы на беларускім вучастку МББ чыгункі. Даклад даў яскравы малюнак жыцьця і становішча чыгуначнага вучнёўства, пастаноўкі справы профтэхасьветы на чугунцы МББ ды інш.

Тое, што ёсьць.

У сучасны момант, сетка профтэхнічных навучальных устаноў БССР на вучастку МББ малюецца ў наступным выглядзе.

Існуюць 4 школы вучнеўства (у Менску, Віцебску, Полацку і Оршы), з якіх адна—Полацкая пуцейскай спэцыяльнасьці, астатнія —цяговыя. Агульны лік вучняў на ўсіх гэтых школах—418.

Курсы рабочага юнацтва маюцца ў Оршы і Менску, з агульным лікам вучняў 53 чалавекі.

Аб далейшым пашырэньні гэтай сеткі пакуль што гаварыць не прыходзіцца, паколькі ня ўсе выпускнікі ўжо існуючых школ маюць у перспэктыве забясьпечаньне працай. Справа ў тым, што ў сучасны момант на Беларусі не адчуваецца вострай патрэбы ў рабочай сіле гэтых спэцыяльнасьцяй. Можна спадзявацца, што ў далейшым, з разьвіцьцём прамысловасьці і індустрыялізацыі БССР патрэбна ў кваліфікаванай рабочай сіле, выпушчаемай школамі вучнёўства, значна павялічыцца. Ва ўсякім разе нават цяпер выпускнікі школ, якія не знаходзяць працу ў БССР, хутка змогуць знайсьці яе пры сваім жаданьні выехаць з Беларусі ў другія мясцовасьці.

за мінулы год наступная: добра вучацца —49,9 проц., здавальняюча—43,4 проц., астатнія—слаба.

Сёлетні выпуск школ дае 109 чалавек кваліфікаваных рабочых сьлесараў, дрэваапрацоўшчыкаў, пуцейцаў і г. д. Якасьць выпускнікоў здавальняючая, што тлумачыцца лепшым абсталяваньнем школ у сэнсе падручнікаў, інструмэнтаў, матар'ялу і г. д.

Зараз стаіць на чарзе пытаньне аб утварэньні падрыхтоўкі кваліфікаванай рабочай сілы, бо кожны вучань абходзіцца ў месяц у сярэднім 40 руб. Гэтыя утварэньні магчыма правесьці за кошт скарачэньня тэрміну навучаньня ў школе прад'яўленьня кожнаму новаўступаючаму больш патрабаваньняў па агульна-адукацыйным ведам. Калі кожны ўступаючы ў школу вучнёўства будзе мець веды ў аб'ёме сямігодкі, можна будзе значна скараціць выкладаньне агульна-адукацыйных прадметаў, і аддаць больш увагі спэцыяльным прадметам і вытворчаму навучаньню. Такім чынам вучань зможа скончыць школу у 2 з пал. гады замест 4-х.

З 418 чалавек вучняў мы маем 262 сьлесараў, 43 сталяры, 100 пуццаў, астатнія кацельшчыкі.

Беларусізацыя ідзе пасьпяхова, павялічан лік гадзін, у часе якіх выкладаецца беларуская мова і пасгуа беларусазнаўства.

Хто яны

Соцыяльны склад вучняў, гэта пераважна рабочыя і дзеці рабочых. Ёсьць таксама дзеці сялян.

Партыйны і комсамольскі асяродак даволі значны. Мы маем на ўсіх школах: 28 членаў і кандыдатаў КПБ, 283 членаў ЛКСМБ і 8 піонэраў.

Замест 4-х, у 2 з пал. гады

Пасьпяховасьць па школах вучнеўства

Дзелавод выкладае грамадазнаўства

На гэтаму дакладу на пасяджэньні Сакратарыяту разгараліся спрэчкі. Выступаўшыя таварышы Карнееў, Зайфман, Капалюш, Галодка і інш. спыняліся галоўным чынам на заганах школ. Апошніх, як выявілася з спрэчак, ня мала.

Дрэнная дысцыплінаванасьць часткі вучняў, частыя конфлікты паміж вучнямі і адміністрацыяй, выклікаемыя па віне апошняй, нездавальняючае становішча агульных памяшканьняў, у якіх жывуць вучні, слабая праца органаў самакіраваньня (вучкомаў), культпраца кульгае і г. д.—вось на што зьвярталі ўвагу чыгуначнага аддзелу асьветы таварышы, выступаўшыя ў спрэчках.

— Толькі недастатковай увагай з боку комсамольскіх і партыйных організацый можна растлумачыць сабе наступныя факты, якія адбываюцца ў Менскай школе вучнеўства беспартыйны дзелавод школы выкладае грамадазнаўства, з-за «рэжыму экономіі» ня выпісваецца аніякіх газэт і часопісаў, няма пагоджанасьці паміж ячэйкамі КПБ, ЛКСМБ, ваўкомам і вучкомам. Кожная з гэтых організацый гладзіць адна на другую, узвальвае адна на другую абавязкі, а ў выніку... праца ня ладзіцца, а праз'лбае – кажа тав. Зайфман.

Пасьля спрэчак Сакратарыят ЦК ЛКСМБ вылучыў камісію дзеля выпрацоўкі рэзолюцыі і вынясеньня конкрэтных прапаноў.

Яз.

Дармовы дадатак да газэты „ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА“.

БЕРАЖЫ ЛЕС

Матар'ял у дапамогу правядзеньню комсамольскімі ячэйкамі кампаніі „ДЗЕНЬ ЛЕСУ“.

Замацаваць у „Дзень лесу“ у моладзі каханьне да лесу, навучыць правільна карыстацца ім— наша галоўная задача!

ЯК ОРГАНІЗАВАЦЬ І ПРАВЕСЬЦІ „ДЗЕНЬ ЛЕСУ“.

Організацыйная частка.

На падставе і палажэньняў мінулых год, у акруговых цэнтрах ствараюцца акруговыя камісіі, а ў раёнах—раённыя па правядзеньню «Дню Лесу», у абавязкі якіх уваходзіць:

Вызначаньне дакладнага тэрміну правядзеньня кампаніі «Дзень Лесу», у межах прынятага цэнтральнай камісіяй орыентыровачнага тэрміну з сярэдзіны красавіка да сярэдзіны мая.

Складаньне плянаў правядзеньня «Дню Лесу» (выбар месц, разьбіўка, пляніроўка, разрыхтоўка і вучот пасадачнага і пасеўнага матар'ялу, інструмантаў і г. д.).

Адшуканьне мясцовых сродкаў.

Вучот кіраўнікоў актыву і своечасовае дакладнае разьмеркаваньне абавязкаў і заданьняў паміж імі.

Пастаноўка дакладнага вучоту і справаздачнасьці аб праведзеных работах «што зроблена», колькі страчана сродкаў, колькасьць удзельнікаў і г. д.

Агітацыйна-прапагандыцкая частка.

Агітацыйна-прапагандыцкая частка павінна быць асноўным момантам кампаніі «Дзень Лесу».

У шырокім высьвятленьні значэньня і зьместу кампаніі «Дзень Лесу» ў мясцовым і цэнтральным друку, выданьне папулярных брашур, лістовак, лятучак, выпуску бюлетэняў, лёзунгаў і г. д.

У пастаноўцы дакладаў, лекцый, правядзеньня гутарак у ячэйках ЛКСМБ, школах, хатах-чытальнях, на сходах і г. д.

У організацыі экскурсій у лясныя дачы, пітомнікі, вечароў лесу, умацаваньні і разьвіцьці маючыхся ячэек і популярызацыі ідэй таварыства.

Вытворчая частка.

Асноўная праца ў гэтай частцы павінна заключацца:

У замацаваньні вынікаў мінулых гадоў (папаўненьне незакончаных пасадак, клопаты аб ахове праведзеных работ, агароджваньне іх і г. д.)

Ва ўвядзеньні плянавасьці працы, разьлічанай на шэраг гадоў.

У правядзеньні работ практычнага характару і, галоўным чынам, у лясох мясцовага значэньня.

У закладцы драўляных і пладовых пітомнікаў пры школах прывядзеньні ў пара па існуючых.

Лясы Беларусі і іх значэньне.

Тэзісы да правядзеньню „Дню“.

Уся ўвага савецкай грамадзкасьці павінна быць згрупавана на падрыхтоўцы і правядзеньні «Дню Лесу». Гэтаму пытаньню павінны ўдзяліць сур'ёзную ўвагу—партыйныя, савецкія, профэсыянальныя і комсамольскія організацыя на мясцох, памятуючы аб тым, што лясная гаспадарка Беларусі ў агульнай сыстэме народнай гаспадаркі нашай краіны мае вялізнае значэньне, як для ўмацаваньня фінансавага становішча Савецкай Беларусі, так і ў справе задавальненьня апалам і будаўнічым матар'ялам насельніцтва.

Кампанія «Дню Лесу» організуецца з мэтай пропаганды значэньня лесу, унясеньня ў асярэдзіну насельніцтва сьвядомых і культурных адносін да лесу і ўстанаўленьня правільных узаемаадносін з ляснoй вартай. Бо толькі пры сьвядомых адносінах да лесу, пры ўмове разуменьня значэньня ляснoй гаспадаркі і падтрыманьня яго шырокімі коламі насельніцтва магчыма аднаўленьне разбуранай ляснoй гаспадаркі Беларусі.

Значэньне лесу.

Лес у жыцьці чалавека наогул і ў жыцьці беларускага селяніна ў асаблівасьці, мае агромністае значэньне: лес патрэбен для будоўлі, для апалу, для прыгатаваньня сельска-гаспадарчых прылад і для хатняй утвары. Але лес неабходзен ня толькі дзеля драўніны,—з лесу адбываецца дзёгаць, смала, шпігінар і выпальваецца вугаль. Разам з тым насельніцтва, прымаючы непасрэдны ўдзел у парубцы, у вывазе і сплаве лесу, мае заўсёды добры заробак, выкарыстоўваючы пры гэтым астаткі ад распрацовак лесу.

Лес мае вельмі вялікі ўплыў на клімат— у лясных мясцовасьцях значна раўнамернай—там ня бывае вялікіх засух, разам з тым ён захоўвае ад моцных ветроў і ўраганаў і ўсё гэта мае вельмі сур'ёзнае значэньне для сельскай гаспадаркі. Лес затрымоўвае утвараньне сыпучых пяскоў і яроў. Нарэшце, у лесе водзіцца дзіч, у ім мы сабіраем грыбы, ягады, арэхі і г. д.

Агульная плошча лясоў Беларусі.

Агульная лясная плошча ў Беларусі з далучанай на нас часткай Гомельшчыны да сучаснага моманту складае 8750 тысяч гектараў, з якіх лясоў дзяржаўнага значэньня 3.260 тысяч гектараў, у тым ліку 75 тысяч гектараў асаблівага назначэньня (перададзеныя гарадам, школам і інш.) з 490 тысяч гектараў лясоў мясцовага значэньня.

Стан нашых лясоў.

За час імпэрыялістычнай і грамадзянскай вайны лясы Беларусі вельмі моцна пацярпелі ад вялікіх не плянавых рубак, а таксама і ад пажараў. Усяго было высечана ў сярэднім за 10 год уперад, а месцамі пры гарадох і чыгуначных шляхох—нават на 40 год. Выгарала і пашкоджана пажарамі значная плошча хвойных, пераважна маладых пушчаў. Месцы рубак доўгі час заставаліся неачышчанымі ад хламу і астаткаў, гарэлы лес таксама не паўсюды своечасова прыбіраўся, чым стваралася цяжкасьць аднаўленьня, павялічвалася небясьпека ў пажарных адносінах; такое становішча лясоў спрыяла распаўсюджваньню шкодных кузурак, губячых здаровы лес. Акрамя таго, па вырубках насельніцтвам дазвалялася пасьба скаціны, дзякуючы чаму травіліся маладыя ўсходы лісьцьвенных парод, а таксама вытоптваліся ўсходы хвойных, у выніку чаго стварыліся вялізарныя незалесеныя плошчы. У сучасны момант лес прыводзіцца ў парадак. Пры эксплёатацыі гадавых дзялянак, у першую чаргу ідуць на сячэньне лясы папсаваныя пажарамі, караедамі. Прыбіраецца сухастой, валеж. Разам з эксплёатацыяй хуткарастучага лесу вядзецца ачыстка астаткаў ад загатовак. Лясьніцтвы прымаюць захады да ўрэгуляваньня пасьбы скаціны, да стварэньня ўмоў пасьпешнага натуральнага аднаўленьня.

Ахова лясоў.

Ахова лясоў да ўсякіх лесапарушэньняў, ад пажараў і для нагляданьня за зьніжэньнем усякіх шкоднікаў лесу ўскладваецца на лясную варту. Кожны лясьнік і аб'ежчык, сумленна выконваючыя свой доўг перад Рэспублікай, абавязаны, як часавыя на варце, энэргічна змагацца з самавольнымі парубкамі і крадзяжом лесу. Служба ляснoй варты цяжкая, адказная, і, нярэдка, небясьпечная. На вялікі жаль, несьвядомыя грамадзяне большай часткаю варожа адносяцца да ляснoй варты, асабліва тады, калі яны належна выконваюць свой абавязак. Кожны сьвядомы грамадзянін нашай рабоча-сялянскай рэспублікі абавязан усямерна садзейнічаць ляснoй варце ў яе цяжкай працы, памятуючы аб тым, што лясная варта захоўвае маёмасьць усіх працоўных.

Неадноўленыя плошчы

Безнадзейных да натуральнага аднаўленьня вырубак і пустыроў у сучасны момант лічыцца звыш 80 тысяч гектараў. Гэтая агромністая плошча патрабуе безадкладнага аднаўленьня шляхам штучных работ і пасеваў, бо інакш уся яна так і будзе заставацца без усялякай карысьці для ляснoй гаспадаркі і працоўнага сялянства.

Пасадка і пасеў лясоў

На тых плошчах, дзе натуральнае аднаўленьне безнадзейнае, трэба рабіць пасадку ці пасеў. Для атрыманьня пасеўнога і пасадачнага матар'ялу неабходна сабіраць драўлянае насеньне, закладваць пітомнікі. З гэтай справай, якая называецца лесакультурай, павінна быць азнаёмлена, як лясная варта, так і сяляне, атрымаўшыя лясы мясцовага значэньня.

Значэньне лесакультур

Неабходнасьць культур і значэньне іх, у асаблівасьці для Беларусі, ясная. Закультывіраваць пустыры, вырубкі—значыць вырашыць вялікую і цяжкую лясную задачу, якая патрабуе, як значных грашовых сродкаў, так і доўгага часу. «Дзень Лесу» і павінен дапамагчы Дзяржаве ў гэтай справе.

Догляд за лесам

За лесам трэба стала наглядаць і даглядаць, каб ён лепш і хутчэй рос. Гэты догляд у ляснoй гаспадарцы бывае трохкага роду:—прачыстка, прарэжваньне і праходныя рубкі.

У густых маладняках да 20 гадовага ўзросту робяць прачысткі, шляхам удаленьня адстаўшых у росьце і менш каштоўных дрэў, каб даць магчымасьць больш моцным дрэўцам свабодней расьці: ва ўзросьце ад 20 да 40 год робяць прарэжваньні, у гэтым выпадку зьнішчаюцца ў густых пушчах больш слабыя экзэмпляры, для паляпшэньня росту больш моцных дрэў. Тут-жа і выцягваецца і прыбытак, і карысьць насельніцтву таму, што атрымоўваецца дрэвавы матар'ял і жэрдкі. Нарэшце, ва ўзросьце ад 40 год і старэй робяць праходныя рубкі, з мэтаю зьнішчэньня прыгнечаных і хворых дрэў і абароны здаровых дрэў.

Санітарнае і гігіенічнае значэньне разьвіцьця зелені ў гарадох і мястэчках

З разьвіцьцём прамысловасьці і культурнага жыцьця краіны, насельніцтва гарадоў хутка расьце, захапляючы ўсё большую і большую тэрыторыю. Празьмернае павялічэньне насельніцтва гораду, густага мяшканьняў, адсутнасьць зелені—усё гэта служыць прычынай узьнікненьня розных хвароб.

Пыльнае паветра гарадзкіх вуліц трымае ў сябе агромадную колькасьць шкодных бактэрый: сухотаў, халеры, тыфу, сібірскай язвы і інш.

Адзінай і натуральнай лябараторыяй, ачышчаючай дрэнную паветру, сапсутую дыханьнем многіх тысяч жыхароў, а таксама гніеньнем рознага рода сьмецьця, зьяўляецца зелень і чым больш яе плошча, тым лепш санітарнае становішча гораду.

Стратэгічнае значэньне лесу

У далёкім мінулым лясы зьяўляліся вельмі важным спосабам аховы краіны ад ворагаў. У гісторыі войнаў лясы адыгрывалі не апошнюю ролю (Тульскія засекі). Імпэрыялістычная і грамадзянская бойка шмат чаго ўзялі ад лясоў.

У наступную бойку—бойку ў паветры і газаў лясы будуць адыгрываць яшчэ большую ролю.

Становішча гарадзкіх насаджэньняў

За час вайны і рэволюцыі гарадзкія насаджэньні вельмі пастрадалі ад беспарадкавых, а часам злачынскіх парубак, адсутнасьці догляду за імі і інш.

Да гэтага часу існуючыя паркавыя гаспадаркі ня прыведзены ў парадак. Што датычыцца дабрабыту рабочых акраін, дзе асабліва адчуваецца недахоп зелені, дык цяпер на гэта павінна быць зьвернута асаблівая ўвага і кампанія «Дзень Лесу» павінна пакласьці моцны фундамэнт для стварэньня прыгарадных зялёных гаеў.

Ахова гарадзкіх насаджэньняў.

Першае, на што трэба зьвярнуць увагу, гэта на ахову існуючых насаджэньняў, якімі зьяўляюцца грамадзкія паркі, сады, скверы і інш. Неабходна ўмацаваць у насельніцтве сьвядомасьць вялікай грамадзкай каштоўнасьці готых насаджэньняў, растлумачыць неабходнасьць самых беражлівых адносін да кожнага дрэўца і кусьціку і садзейнічаньня ў горадзе разьвіцьцю насаджэньняў—гэтай крыніцы нашага здароўя.

Мерапрыемствы савецкай улады.

З прычыны важнага значэньня ляснoй гаспадаркі ў Беларусі і экономічнага жыцьця краіны наогул і сялянскай гаспадаркі ў асаблівасьці, Савецкая ўлада ўдзяляе яму значную ўвагу. У мэтах лепшай організацыі дзяржаўнай ляснoй гаспадаркі, аблягчэньне атрыманьня сялянствам драўніны і прыцягненьня яго да вядзеньня ляснoй гаспадаркі, дзяржаўны лясны фонд падзелены на лясы дзяржаўнага і мясцовага значэньня. Гэтым мерапрыемствам дзяржава разгрузіла лясьніцтвы ад дробных, раскінутых па усёй тэрыторыі іх дзялянак, ахова якіх была цяжкай. Пад ведамам лясьніцтва засталіся ў большасьці буйныя масывы былых скарбовых і панскіх лясоў. Як лясы дзяржаўнага, так і мясцовага значэньня ўпарадкуюцца. На 1-е студзеня 1927 году ўпарадкавана дзяржаўных лясоў 1240 тысяч гектараў, у тым ліку лясоў асаблівага значэньня каля 12 тысяч гектараў. Лясоў мясцовага значэньня ўпарадкавана каля 60 тысяч гектараў.

У 5-цігадовы тэрмін Лясное Ўпраўленьне прэктуе ўпарадкаваць усе лясы дзяржаўнага значэньня і ў 3-хгадовы тэрмін лясы мясцовага значэньня. Аднačасова з перадачай лясоў мясцовага значэньня адбылося перавядзеньне лясных плошчаў у зямельны фонд у колькасьці да 450 тысяч гектараў, прычым перадаваліся пераважна плошчы з пад вырубак, з малакаштоўнымі насаджэньнямі, але з плошчаю ці непасрэдна прыгоднаю пад сельска-гаспадарчую апрацоўку ці пасьля правядзеньня на [illegible] маліорацыі.

Дзякуючы гэтаму лясьніцтвы разгрузіліся ад нявыкарыстоўваемых лясных плошчаў, а сялянства атрымала магчымасьць пашырыць сваё землекарыстаньне.

Апрача непасрэднай перадачы ў зем фонд лясным ведамствам наладжваўся абмен лясных плошчаў, разьмеркаваных з краю лясных дач і маючых прыгодную пад сельскую гаспадарку глебу, на раскінутыя сярод лясных масываў сялянскай зямлі ў большасьці малапладатворнай, пяшчанай, чым з аднаго боку зьнішчалася празпалосіца, з другога боку давалася больш мэтазгоднае назначэньне зямельным плошчам (пяскі пад лес, а падлесныя землі пад сенажаць ці хлебныя культуры).

У мэтах магчыма паўнейшага задавальненьня сялян драўнінай лясоў дзяржаўнага значэньня прыняты наступныя захады:

У лясьніцтвах найбольш малалясных мясцовасьцяй спыняецца водпуск лесу для гандлёвых патрэб і уся лясная гаспадарка прыстасоўваецца да задавальненьня сялянскіх патрэб, зьніжаецца зварот рубкі і павялічваецца размер гадавой лесасекі.

Упрашчаюцца фармальнасьці па водпуску лесу, з гэтай мэтай на мясцох створаны лясныя камісіі, якія вырашаюць усе пытаньні, што датычыцца водпуску лесу сялянству, як за плату, так і безплатна. Зроблена раёніраваньне лясьніцтваў, шляхам чаго зьявілася павялічэньне ліку адпускных пунктаў і прыбліжэньне лесу да сялянства. Лясная гаспадарка дэцэнтралізуецца, правы акругоў і лясьніцтваў пашыраюцца і мясцовыя органы Савецкай ўлады прыцягваюцца да нагляданьня і кантролю за ляснoй гаспадаркай і працай лясьніцтваў.

Што рабіць у „Дзень Лесу“.

У «Дзень Лесу» трэба наладжваць насадкі лесу, дзе для гэтага ёсьць пасадачны матар'яа, рабіць ачыстку на мясцох рубак, а таксама і догляд за маладымі насаджэньнямі. У кожным лясьніцтве для гэтай працы ёсьць агромаднае поле дзейнасьці, дзе няма пасадачнага матар'ялу у пітомніках, трэба выкарыстаць дзічкі і заняцца сяўбою, калі ёсьць дастатковы запас драўлянага насеньня. У гарадох і мястэчках заняцца прывядзеньнем у лепшы выгляд паркаў і садоў і стварэньнем новых, асабліва па рабочых раёнах і каля грамадзкіх будынкаў.

Конспэкт дакладу да Дню Леса

(Для сялян і хат-чытальняў)

Значэньне лесу як крыніцы драўніны

Лес у прыродзе

а) Лес жывы організм.

б) У склад лесу ўваходзяць дрэвы, хмызьнякі, травы і г. д.

в) Дрэвы даюць драўніну.

г) Разуменьне аб аб'ёме драўніны ў залежнасьці ад ўзросту і ўмоў росту.

На што ўжываецца драўніна

а) Будаўнічы матар'ял.

б) Апал для фабрык, транспорту і мяшканьняў.

в) Драўніна ў сялянскай гаспадарцы: сельска-гаспадарчы інвэнтар, кадушкі, сталы, лавы і г. д.

г) Гонта, ваналкі, прасьніцы, ільвачасалкі і г. д.

д) Драўніна дае драўляны сьпірытус, паперу, дзёгаць, смалу, воцат і г. д.

Жыцьцё людзей у лясістых мясцовасьцях і без лесу, цяжкасьць атрыманьня драўніны ў мясцох малалясных.

Гаспадарчае значэньне лесу

1. Лес усяго сьвету займае адну чацьвёртую частку усёй паверхні сушы.

2. На тэрыторыі Саюзу ССР знаходзіцца 46 проц. усіх лясоў сьвету, прыблізная плошча лясоў СССР 824 мільёны дзесяцін. У Беларусі 3 мільёны.

3. Плата за лес паступае ў даход дзяржавы і дазваляе паменшаць падаткі.

а) У даўнейшы час пры[illegible] лясоў на тэрыторыі сучас[illegible] публік у 250 мільёнаў [illegible] што складае 70 проц. [illegible] па сельска-гаспадарчым [illegible] годзе.

Працяг—глядз[illegible]

Лес кудравіць, лес гамоніць, ад пажару лес завеса, запішуся я сягоньня да ў „Прыяцелі лесу“.

б) У БССР на 26--27 год мяецца на увазе прыбытак ад лясоў у суме 21 мільёну рублёў, што складае 40 процантаў прыбытковага бюджэту рэспублікі і у 7 раз перавышае прыбытак ад сельска-гаспадарчага падатку.

4. Акрамя чыстага прыбытку ад лясоў паступаючага ў дзяржаву, сяляне маюць дармовы і ільготны водпуск лесу:

а) У кожным лясьніцтве 70 проц. гадавога лесасеку ідзе на здавальненьне дзяржаўнай лясной прамысловасьці і 30 проц. на сялянскія патрэбы.

б) У той час, як царскі ўрад прадаваў лес сялянам з таргоў і толькі 37 проц. адпушчалася са скідкай.

Савецкі ўрад адпушчае лес дармова і са скідкай да 75 проц.

в) Маюць права на дармовае атрыманьне лесу грамадзяне, пастрадаўшыя ад пажару і іншых стыхійных няшчасьцяў, а таксама перасяленцы.

г) Са скідкай 15 проц. драўніну ў першую чаргу атрымоўваюць сем'і чырвонаармейцаў (артыкул 34 Лясного Кодэксу).

Адзіны дзяржаўны лясны фонд

Лясы ў Савецкім Саюзе нацыяналізаваны, пры чым дырэктываю ўраду былыя сялянскія лясы і лясы на невялікіх плошчах перададзены ў карыстаньне сялян, як лясы мясцовага значэньня.

а) Лясы агульна - дзяржаўнага значэньня.

б) Лясы мясцовага значэньня (па СССР 13 мільёнаў дзесяцін). Укажыце плошчу на Беларусі.

в) Якія лясы пераведзены ў лясы мясцовага значэньня.

г) Раўнамернае здавальненьне вясковага насельніцтва ў будаўнічым матар'яле і апале.

д) Непарыўнасьць і сталасьць карыстаньня ў лясох мясцовага значэньня.

е) Драўніна з лясоў і мясцовага значэньня продажы не належыць.

Вытворчасьць лясоў і эксплёатацыя іх

Значэньне лесаўпарадкаваньня і ў справе выцягненьня найвышэйшай матар'яльнай і грашовай прыбытковасьці ад лясоў.

а) Зьмест і мэты лесаўпарадкаваньня як організацыі правільнага вядзеньня лясной гаспадаркі (вучот лясоў, складаньне плянаў).

Нязьмчарпальнасьць, раўнамернасьць карыстаньня і выцягненьне найвышэйшага прыбытку пры поўным здавальненьні ўсіх патрэб у драўніне пры абсемяненьні.

Лесакультуры, іх роля ў справе абсемяненьня неаблесіўшыхся прастораў.

Лясныя багацьці далёка яшчэ ня выведаны і не дасьледваны

Лес як рэзэрвны фонд для сел.-гаспадарскага карыстаньня

Лясы адчыняюць шырокія пэрспэктывы для нашай народнай гаспадаркі:

а) Прывесьці лічбы, якая плошча перададзена зямфонду па РСФСР і БССР (часовае сельска-гаспадарчае карыстаньне).

б) Распашкі, іх шкода; церазпалосіца, высіленьне глебы, трата пры росьце.

Прыбытак дзяржаве ад лясной прамысловасьці

(Лічбы па РСФСР і БССР)

а) Унутраная лясная прамысловасьць.

б) экспорт лесу за межы (Расія адна з галоўных дастаўшчыкаў лесу на сусьветным рынку, вываз у 13 годзе--165 мільёнаў залатых рублёў).

в) Політычнае значэньне экспорту лесу (прызнаньне Англіяй дэ-юрэ нашага СССР не апошняй прычынай была патрэбнасьць Англіі ў нашым лесе).

У сучасны момант лес у вывазе займае цэнтральнае месца побач з хлебам.

СССР багата лесам ня толькі па колькасьці, але і па якасьці

Лепшы сорт дубу, рэзонансавая ёлка, савецкая сасна і ёлка не сустракаюць конкурэнтаў на сусьветным рынку, вольхавая фанера і г. д.

Лес і беспрацоўе

Значэньне лясной і саматужнай ... для рэгуляваньня і ... крызісаў беспрацоўя. ... беспрацоўкі—крыніца за- ... адбываецца пераважна ... ой працы, час (зага- ... т, сухапутны і водны, лесапарадкаваныя працы). Дрэваапрацоўчыя заводы (БССР славіцца сваймі дрэваапрацоўнымі заводамі. Рабочая сіла неабходна ім).

Дабрабытныя працы: дарогі, масты.

Лесакультурныя працы.

Прыказка: «Каля лесу жыць, голаду ня бачыць».

Лясная коопэрацыя.

Саматужны промысел

Яго значэньне для ўзмацненьня моцы сялянскай гаспадаркі (гонта, смала, дзёгаць, рознага выгляду вырабы, дугі, абручы і г. д.).

Рабочае карыстаньне ў лесе

1. Пасьба скаціны (далятнае і адмоўнае значэньне).
2. Сенажаць.
3. Здабыча лубу, біросты, кары.
4. Паляваньне ў лесе, подсьцілка для скаціны, грыбы, ягады, арэхі.

Роля лесу ў барацьбе з засухай

1. Лес павялічвае выпарэньне вільготнасьці і памяншае паверхнасны пласт дажджавой вады.

Лес спрыяе захаваньню вільготнасьці ў глыбі зямлі, дзе яна выпадае ў выглядзе дажджу.

3. Лес зьбірае ў зімні час сьнег і затрымлівае яго таяньне.

4. У БССР нават старажылы не памятуюць вялікіх засух таму, што яна багата лясамі ў той час, як на Украіне, на Паўднёвым усходзе СССР засухі бываюць часта.

Абарона ад высыханьня вады

1. Лес на берагох рэк замядляе сьцяканьне дажджавой вады на паверхні глебы, гэтым самым падтрымоўвае раўнамерны узровень вады ў рацэ.

2. У лесе сьнег тае павольней чым на адкрытым месцы. Вада прасочваецца ў глебу, адкуль дае ваду раўчаком і рэчкам у летні час.

3. У мясцох, дзе лес падлягае зьнішчэньню, прыкмячаецца падзеньне ўзроўню рэк (прыклад: памяленьне ракі Волгі у 22 годзе пасьля ўзмацнёных вырубак у вярхоўях Волгі лесу на апал.

Абаронная роля

На гарах і схілах, пяскох, уздоўж шляхоў, транспарту.

1. У гарах і на схілах лясы затрымоўваюць абвалы сьнегу і папярэджваюць зрушшы і апоўзьні глебы.

2. Пяскі лятучыя можна замацаваць пасадкай лесу, значыць лес замацоўвае сельска-гаспадарчыя дагоддзівасьці, сяленьні, гарады, дарогі і рэкі ад заносаў пяском.

3. Пасадка ўздоўж чыгуначных шляхоў ратуе іх ад сьнегавых заносаў. Лес абараняе берагі рэк ад размываў, умацоўваючы сваёй карэннёю сыстэмай глебу.

Стратэгічная роля

1. Неабдымныя лясныя прасторы нашай краіны стварылі магчымасьць манэўраваньня Чырвонай арміі.

2. Пад аховай лесу будаваліся акопы, дротавыя загароды, умацоўваліся позіцыі.

3. У гады нямецкай і польскай окупацыі беларускі лес хаваў у сваіх гушчах паўстанцаў і насельніцтва замучанае паборамі і катаваньнем.

Санітарная роля

1. Лес—рэзэрвуар чыстага паветра, зялёныя часткі дрэў паглынаюць шкодны вуглякваc і вылучаюць неабходны для дыханьня чалавека тлён (кісларод).

2. Смалісты бор вылечвае хворых сухотамі.

Зялёныя дрэванасаджэньні ў пасяленьнях

1. Зялёныя дрэванасаджэньні на вуліцах сяленьняў ствараюць абарону ад пажару, ачышчаюць паветра ад пылу і смуроду.

2. Харашэйшым робяць выгляд гарадоў і вёскі (параўнаньне: вёска ў зеляні і голая вёска сярод чахлых палёў). Прывесьці лічбы колькі зялёнай плошчы прыходзіцца ў гарадох Эўропы і ў нас. У Лёндане на 1 чалавека 7,7 кв. мэтраў; у Бастоне—19 кв. мэтраў; у Бэрліне—2,7 кв. м.; у Маскве—0,45 кв. мэтраў)

У дапамогу агітатару і дакладчыку.

Зацікавіць, навучыць слухача з налёту нічаму нельга, а тым больш даць поўнае разуменьне тэй складанай справы, як лясная гаспадарка. Даклад і гутарку неабходна так паставіць і правесьці, каб у слухача стварылася зацікаўленасьць.

Асноўная мэта дакладу ці гутаркі павінна заключацца ў тым, каб слухачом стала ясна, што:

1) Лес зьяўляецца важнейшай галіною народнай гаспадаркі.

2) Мае асабліва важнае значэньне і для сялянскай гаспадаркі, дастаўляючы яму неабходную драўніну для задавальненьня розных патрэбаў.

3) Існуючыя лясныя дачы павінны быць захаваны і для будучых пакаленьняў, карыстаньне ў іх павінна адбывацца ў разьмеры гадовага прыросту і гаспадарка пастаўлена так, каб карыстаньне гэта было непарыўным і раўнамерным.

4) Важна, каб кожны грамадзянін, праслухаўшы даклад, вайшоў з тэй сьвядомасьцю, што беражлівыя і сьвядомыя адносіны да лесу—ёсьць яго грамадскі абавязак.

„Лепш менш—ды лепш“.

Больш прыкладаў з сапраўднага жыцьця,

Дакладчыку ня трэба ўпушчаць з віду асноўную пэдагогічную ісьціну—чым больш розныя разуменьні і весткі паведамляюцца, тым менш іх утрымоўваецца ў памяці слухачоў. З гэтай прычыны трэба згрупаваць увагу на галоўнейшых пытаньнях.

Пры гутарках асабліва важна выкладаць дадатныя і адмоўныя вынікі таго ці іншага вядзеньня лясной гаспадаркі, у выглядзе прыкладаў жывой рачаістнасьці данага раёну, напрыклад—зьнікненьне лесу ў вёсцы Займішча (секлі бяз толку) і зьяўленьне пасьля вырубкі каравага маладняку, а ва ўрочышчы «Зялёным» (стравілі скацінаю) добры рост маладога лесу, на вырубцы ў скарбовай дачы (агарадзілі вырубку, пасеялі насеньне), у вёсцы Навасёлкі ў часе пажару ўцалела хата ляснічага, таму што абсаджана дрэўцамі.

Для сялян не даклад, а гутарка.

Для сялян найбольш пажаданым зьяўляецца форма гутаркі, якая будзе ўцягваць у працу думку слухача,—а гэтай прычыны будзе мэтазгодна пасьля дакладу, які дае агульны агляд тэмы, пераходзіць да гутаркі.

Сялянскі практычны розум прывык і цьвёрда ўспрымаць толькі тое, што мае просты жыцьцёва-практычны сэнс. З гэтай прычыны дакладчыку неабходна змагчы даказаць у гэтай галіне эканамічную выгаду беражлівых адносін да лесу, яго захаваньня на будучы час, аховы вырубак, утварэньня на іх слубы і пасадкі лесу і іншых гаспадарчых мерапрыемстваў. У залежнасьці ад мясцовых умоў, належыць вылучаць і падкрэсьліваць найбольш жыцьцёвыя пытаньні: у бязьлесных мясцох—які адкуль атрымаць лес; лес як крыніца зарабку лес, як ахоўца і зьбіральнік вільгаці; лес, як замацавальнік пяскоў і яроў і інш.

Мець пад рукою лясны кодэкс.

Трэба памятаць, што ў часе гутаркі аб лесе заўсёды будуць узьнікаць з боку слухачоў самыя разнастайныя пытаньні, маючыя непасрэднае значэньне для пытаючых: аб парадку дармовага і ільготнага водпуску лесу, аб перадачы лясоў мясцовага значэньня, аб расчыстках і г. д.

Дакладчыку трэба добра азнаёміцца з адпаведнымі інструкцыямі, загадамі і правіламі па такіх пытаньнях і мець пад рукой лясны кодэкс.

Будаваць даклад на падставе мясцовых умоў.

Дакладчыку трэба ў сваім дакладзе асабліва адзначыць заслугі асобных грамадзян, праявіўшых карысную дзейнасьць у лясной справе, а іменна: актыўна ўдзельнічаўшых у тушэньні пажараў, або выгадавалі гай, засеялі лесам непрыгодную плошчу, абсадзілі дрэвамі дарогі, хаты і інш.

Дакладчыку неабходна наперад прачытаць належны матар'ял і прапрацаваць тэзісы ў адносінах мясцовых умоў.

Дакладчыку не спэцыялісту раяцца тэзісы і паведамленьні прапрацоўваць сумесна з мясцовым лясьніцтвам. Вельмі карысна перад дакладам пагутарыць з асобнымі асьвядомленьнямі сялянамі аб лесе, высьвіць, якія пытаньні іх цікавяць, заручыцца іх думкаю і потым пры дакладзе, ссылацца на іх.

Зрубіць дрэва--адна хвіліна, а вырасьціць яго—сто гадоў.

Абсадзі хату таполем, асінай, бярозай, і тады нечага баяцца пажару.

Што павінна ведаць моладзь пра лес.

Карысьць чалавеку ад леса.

У эпоху натуральнай гаспадаркі лес даваў земляробу будаўнічы матар'ял, апал, пушніну, арэхі, грыбы, ягады, абутак, даваў яму рагожу для мяшкоў, смалу, дзёгаць і г. д. На сусьветным рынку даваенная Расія па вывазу лесу стаяла нараўне з Паўночнымі Амэрыканскімі Злучанымі Штатамі, пастаўляючы Эўропэйскім дзяржавам лесаматар'ял на 165 мільёнаў руб. у год. Дзякуючы лесу ў нас, Саюзнай Савецкай Рэспублікі разгарнута механічная вытворчасьць і расапрацоўка яго, хвічная прамысловасьць, вытворчасьць фанеры і інш.

На сусьветным рынку наша краіна павінна заняць ранейшае месца і тэтым дапамагаць эконамічнаму разьвіцьцю Рэспублікі.

Імпэрыялістычная вайна, рэволюцыя і ўсе зьвязаныя з ёй здарэньні нанесьлі вялікія страты нашай лясной гаспадарцы.

У момант безгаспадарнасьці і зруйнаваньня, пажары зьнішчалі велізарныя плошчы лесу, жывёла псавала маладняк, стараяы лес ужываўся на апал, засыхалі паркі, прысады.

У грамадзянскую вайну лес замяняў каменны вугаль, нафту і паогуз падтрымліваў рух нашага транспарту.

У сучасны момант уся ўвага павінна быць зьвернута на адбудаваньне лясной прамысловасьці, і на гадоўлю лесу, якія спрыяюць павышэньню прыбытковасьці нашай народнай гаспадаркі.

Лес і яго разьвядзеньне.

Пасадка лесу можа быць добрай якасьці і кепскай, у залежнасьці ад кліматычных, глебавых і інш. умоў.

На балоце, напрыклад, кепска расьце сасна, бяроза. Іншыя-ж дрэвы зусім расьці ня могуць.

Сасна мірыцца з беднымі, пяшчанымі, сухімі, вільготнымі глебамі.

Лепшымі глебамі для яловых пасадак суглінстыя, для дубовых--чорназёмна-суглінстыя.

На балоце ўсе дрэвы растуць дрэнна з-за недастачы пітацельных матар'ялаў, а таму маюць каравы, мізэрны выгляд, каравы недаразьвіты, у ўросьце 30 г. дасягаюць толькі 3-5 арш. у вышыню.

На рост і склад лесу вялікае значэньне мае рэльеф мясцовасьці.

Рэльеф—гэта тыя павышэньні і паніжэньні, узгоркі і яміны, якія спатыкаюцца на зямной паверхні. Падобныя няроўнасьці розны па сваёй пабудове, глебаваму складу і вырастаючыя дрэвесныя пароды на іх могуць быць рознага гатунку.

Паніжаныя месцы ў большасьці выпадкаў заняты альховымі, яловымі, вязавымі, бярозавымі пасадкамі і кепскай якасьці соснамі.

Рубка і аднаўленьне лесу.

Галоўнейшымі момантамі ў лясной гаспадарцы зьяўляюцца—рубка і аднаўленьне яго.

Каб правільна весьці гаспадарку ў лесе і бесперастанна карыстацца драўнінай, неабходна, каб пасьля рубкі лесу, вываленая плошча была-б пакрыта праз некалькі гадоў зноў лесам. У праціўным выпадку ў лесе будуць голыя палянкі.

Найбольш распаўсюджаны спосаб рубкі—пагалоўна лесасечны, шляхам вырубкі на вядомай плошчы, лесасецы ўсё да апошняга дрэва, толькі ў пушчах з пераважнасьцю сасны пакідаюць 30-50 шт. дрэў «для племя».

На вырубленую лесасеку насеньне, што мае крыльцы-лятучкі і пераносіцца ветам (у сасны, елкі, бярозы); важкае насеньне, як напрыклад у дуба, ветрам пераносіцца ня можа і падае пад дрэвам.

Апрача таго, дрэвесныя пароды пладаносяць ня кожны год, а праз 3-4—і больш таго, так што калі рубка ўтворана не ў семянны год, то вырубленая лесасека не адновіцца на працягу некалькіх гадоў. За гэты прамежак часу зьяўляюцца сорныя расьліны і ўтвораць дзёран. Насеньне, трапіўшае на такую дзярніну, прарасьці ня зможа, а калі і прарасьце, то яго заглушыць сорная трава.

На лесасецы травы вырастаюць добра, бо накопленае вякамі ўгнаеньне ў гэты час імі поўнасьцю скарыстоўваецца.

Часта здараецца зьмена парод, гэта значыць зроблена сасновая ці яловая лесасека, а адновілася яна бярозавай ці асінавай.

Гэта здарылася таму, што рубка ўтворана не перад семяннымі гадамі галоўнай пароды, ці насеньне бярозы, асіны і вярбы раней засялілася на палянцы.

Часам корні асіны даюць пабегі, якія потым разрастаюцца ў самастойнае дрэва, якасьць якога значна ніжэй галоўнай пароды, бо яно хварэе ўнутраной гнільлю.

Нагалоўную рубку можна ўжаўне дапускаць у лісьцьвенным лесе, які сватаіць з парод, што даюць парасьлі (дуб, граб, вольха і бяроза).

Разьвядзеньне лесу.

Не заўсёды аднаўляюцца лесасекі самастойна. Часам неабходна разьвесьці лес пасевам ці пасадкай яго.

Пасеў лесу можа быць: сплашны, палосамі і плашчадкамі. Сплашны пасеў патрабуе шмат насеньня—ад 10 да 15 ф. на дзесяціну. Палосы праводзяцца плугам ці сахою на адлегласьці ад 1 да 3 арш і ў гэтай межы высяваецца насеньне. Часам выгадна рабіць пасеў на апрацованых плашчадках шырынёю ад палав. да 1 арш.

Часам для пасеву служыць ранььняя вясна ці восень (красавік і верасень м-цы).

Для пасадкі лесу карыстаюцца выгадаванымі ў пітомніках сеянцамі. Пітомнікі бываюць пастаянныя і часовыя. Пастаянныя пітомнікі арганізоўваюцца на некалькі гадоў, часовыя—па меры патрэбнасьці.

Вялічыня пітомніка розная, у залежнасьці ад таго, колькі жадаюць вырасьціць сеянцаў. Для пасадкі на плошчы адной дзесяціны неабходна ад 7 да 14.000 сеянцаў. Каб мець 1.000 шт. штогодна сасновых сеянцаў, досыць засяваць гэтай пародай 2 кв. саж., а для лісьцьвенных парод—4 кв. саж.

Увесну, на падрыхтаваныя градкі высяваецца насеньне ў маленькія межы, зробленыя ўпапярок градкі.

Калі сеянцы дасягнуць 2-х ці 3-летняга ўзросту, тады іх можна высаджаваць на паляны.

Пасадка робіцца: у адчыненыя ямкі, у шчыліны, пад лапату і шляхам прахолваньня глебы.

Разьмер ямкі залежыць ад разьвіцьця каранявой сыстэмы сеянцаў.

Сеянцы павінны быць перасаджаны і зьмешчаны ў зямлю на такую-ж глыбіню, на якой былі яны ў пітомніку. Неабходна пры пасадцы сачыць, каб корні не загіналіся, ня былі адсечаны лапаткай пры выняцьці і ствол быў-бы не злоханым.

Лесавод Жук И. Г.

То ня Юр'я ў полі ходзіць,
Зямлю адмыкае:
А палянку наша вёска
Лесам засявае.

Самаправерка пачалася

Агляд сіл, бязьлітасная самаправерка ўсёй працы ячэйкі, кожнага комсамольца, падрыхтоўка да летняй працы,— адна з галоўных задач перавыбарнай кампаніі

Абмяркуйце нашыя прапановы!

Газэту—у штодзённую працу ячэек

(Па сшытку жывога вопыту).

Справа ў тым, што нашыя прапановы ня новыя, і ня выдуманыя з галавы, але праверaныя на вопыце працы нашых ячэек. Толькі гэтыя кавалачкі вопыту, камісія па друку выразала з старонак нашых комсамольскіх газэт, старанна надбірала па асобным галінам працы і склала ў сшытак.

У справаздачную кампанію перавыбараў бюро ячэек, калі шмат якія «вумныя» сакратары закалыхваюць хлапцоў шматлікімі выліченьнямі праведзеных сходаў і пасяджэньняў, калі абліваючыся потам хлапцы «кроюць» бюро за дрэнную працу, і калі нарэшце зноў абіраюць бюро, прыгаючы пярыма, пішa новыя пляны і новыя разьмеркаваньні нагрузкі, мы вылучаем наступныя прапановы:

Як трэба правесьці справаздачу.

Каб сакратар ячэйкі, робячы справаздачу за праробленую працу, пачынаў з самага важнага пытаньня: **удзелу моладзі ў вытворчасьці** (у савецкай ячэйцы—пачынаць з удзелу ў барацьбе з бюрократызмам за рацыяналізацыю апарату, за зьніжэньне розьнічных цэн). У Маскоўскай ячэйцы пры Газ. № 1, сакратар пачынаў сваю справаздачу іменна з гэтага. І ў выніку важнейшае пытаньне аб удзеле моладзі ў вытворчасьці ня было скомкана. Вакол яго склалася грамадзкая думка.

Дошка—табель з блакітнымі квадрацікамі.

Дзеля таго, каб завесьці чоткі штодзённы вучот нагрузкі комсамольцаў, мы прапануем (гэта датычыцца асабліва ячэйкі шматлікай) завесьці **дошку—табель нагрузкі комсамольцаў,** як гэта зрабіла ячэйка спіртуса-гарэлкавага заводу № 1. На маленькай дошцы сьпіс—*сябраў ячэйкі*. Супроць кожнага прозьвішча—6 рознакалерных квадрацікаў, якія ўказваюць 6 асноўных галін нагрузкі комсамольцаў: партпраца, комспраца, професыянальная, савецкая, клюбная, праца ў добраахвотных таварыствах.

Калі комсамолец мае нагрузку па партпрацы, то ў першы квадрацік, супроць яго прозьвішча ўклейваецца ярлычок чырвонага колеру. Ярлычкі ружовага колеру ўказваюць на нагрузку комсамольскай працай, зялёны — профпраца блакітны — праца ў добраахвотных таварыствах. Такім чынам працу комсамольцаў усе бачуць. **Сакратару ня прыдзецца гадзінамі перагліствацaць пратаколы, шукаючы ненагружонага.**

Для вучоту запатрабаваньняў моладзі

Мы прапануем завесьці **кнігу пытаньняў і адказаў**. Гэтая кніга дапаможа таксама ажывіць саюзны дзень (можна пытаньне больш цікавыя ставіць у парадак дню саюзных сходаў).

Для дапамогі ў працы высунутых у розных грамадзкіх організацыях добра завесьці **папку матар'ялаў «Памочнік»**, дзе зьбіраць усе кіраўнічыя весткі для працы ў асобных галінах.

Каб абгаварвалі працу і радавыя комсамольцы

Мы прапануем таксама **за два дні да пасяджэньня бюро ячэйкі вывешваць абвесткі з указаньнем характару тых пытаньняў, якія будуць абгаварвацца**. Прыкладна такая абвестка:

«6 красавіка, у 4 гадзіны і 10 хвілін адбудзецца пасяджэньне бюро ячэйкі. Будуць абгаварвацца наступныя пытаньні: 1) Нагрузка сярод комсамольцаў, 2) як бюро ячэйкі падходзіць і падходзіла к разьмеркаваньню. 3) Ці улічвалася кожная думка. 4) Які процант нагружаных. Ці ёсьць у комсамольцаў яснасьць у выконваемай працы. 5) Аб прагулах, аб спазьненьні, колькі хлапцоў спазьняецца. Як мы павінны зьнішчыць прагулы. Аб пераводзе некаторых таварышоў у вышэйшыя разрады (даклад такога-та). Далей ідуць пытаньні аб экскурсіі, організаванай газэтай «Ч. З.», аб організацыі гуртка турыстых. **Такая конкрэтная пастаноўка пытаньня выклікае і конкрэтнае абгаварваньне.** Прыцягне да абгаварваньня радавых комсамольцаў.

Мы прапануем пры нагрузцы таксама ўлічваць здольнасьць і зацікаўленасьць комсамольцаў.

За вытворчыя вечары, конкурсы на лепшага прагульшчыка.

Добра стварыць па прыкладу менскіх ячэек друкароў, Слуцкай ячэйкі саўгандслужачых — **вытворчыя вечары.** Аб іх падрабязнова пісалася пядаўна ў «Чырвонай Зьмене».

Вялікую карысьць даюць організаваныя некаторымі ячэйкамі, **конкурс на лепшага прагульшчыка, на лепшага гультая. Не мяшала-б зноў абраным бюро ўнесьці гэтае мерапрыемства ў плян працы, правесьці да тыдню друку ў насьценгазэце конкурс на лепшага прагульшчыка альбо гультая.** Шмат у нас ёсьць добрага вопыту працы, але ня цікавімся мы, ня выпісваем і ня чытаем газэт—капілак гэтага вопыту.

Няхай кожны комсамольскі актывіст, кіраўнік ячэйкі зробіць такі пачын у сваей працы: **«Ня смактаць з пальцу», а выяўляць і карыстацца ўжо маючымся вопытам працы іншых ячэек. Для гэтага яму трэба ўстанавіць адно: стварыць газэту, кнігу, часопісь сваім памочнікам у штодзённай працы.**

Камісія па друку Менскага Горрайкамолу.

ЛІТАРАТУРНЫ КУТОК.

М. Хведаровіч.

* * *

Сягоньня сумны—
Узбудзіў я струны.
І сум загінуў—другія сны.
Ізноў я юны—
Зноў звоняць струны
І рвецца песьня ў шыр лясны.

Малінным пахам,
Вясеньнім махам—
Салодкі вецер на вусны лёг.
І нехта у руні,
У цымбалы струніць
І чэша вецер лазы гальлё.

Я сэрца раніў
Вясеньнім раньнем,
Прышла к нам радасьць—вясеньні дні.
Хай у даль разлогі,
Ня дойдуць ногі,
Ня сьціхнуць у сэрцы гарэць агні.

І на сьвітаньні—
Шлю ўсім вітаньне,
Ды акрыляю вянком зарніц.
Цяпер ня нова
Лістом кляновым,
Без дай прычыны, да долу ніц.

Юрка Лявонны.

Галя.

Памятаю—з Галяй
Раньне прывіталі...
На зары юнацтва кубак я разьбіў...
Вочкі мае Галі—
Сінія каралі:
Ў іх няма дакораў, як няма журбы!..
Памятаю—з Галяй
Мы вясну гукалі!..
Заклікалі радасьць, кволую, як сон...
Адьвінелі далі...
Дзе ты, мая Галя—
Палкая дяўчына з русаю касой?..
Халады настаі...
Але зноў мы з Галяй—
І на сэрцы, раптам, новы перагіб...
Тыя кветкі зьвялі...
Іх ня трэба, Галя—
Мы з табой знаходзім новыя шляхі!..

Сёньня ў мяне Галя
Ціха запытала:
«Каб не разьвіталісь—ці змаглі-б
мы жыць?».
Вочкі мае Галі—
Сінія каралі...
У іх няма дакораў, як няма журбы!..

Сяброўскі шарж.

Паміж варты верб сьсівелых. Добра несьціся ў санях.
(Н. В. Вішнеўская. „Чырвоны Сейбіт" № 8—9)

Максім Лужанін

Пятрусю Глебку.

... Из-за пары лазоровых
глаз окажут—он оторвался от
масс. Ал. Жараў.

Ціхыня. Цемната. Адзінота.
Ледзь трымціцца агонь папіросы...
Ўспамянуў я пра сінія вочы,
пра ласкавы-шаўковыя косы.

Дзень мільгнуў залатою пятою,
дзень адцьвіў у пахучых пялёстках
І таполі стаяць над вадою
горда голавы ўзьняўшы ў просінь.

Сіні вечар. Далёкія высі...
Ціхі звон нейк дзіўна цячэ...
Хтосьці зоры пужлівыя высеяў,
быццам зьнічкі дзявочых вачэй.

Зоры ціха плюскочуцца ў інсі
ціха сыплюцца срэбныя зоры...
Дружа любы! Пра вочы пра сінея
скора мы запяём, загаворым!

Я. Гаротны

Вясной

Бягуць, буряць,
Вясной руччы,
Пяюць гудуць
Вады раўкі!

Чарнее сьнег,
І плача ён
—Вясна-ж ідзе...
Узбуджае сон!

Шумяць лясы,
Прачнуўся клён...
Вясьне яны.
Шлюць дзіўны звон.

Усё поўна чар
Вакол глядзіць.
Вясновы дар
Жыцьцём кіпіць!

Вясна пяе,
Вясна зьвініць,
Яна нам шле
Красу зарніц!

Новае літаб'яднаньне

У апошні час на групе спрэчак па разуменьню і ўтвараньню літаратурных твораў у групе расійскіх пісьменьнікаў „Звенья", адбыўся падзел.

Вышла 6 чалавек, якія організавалі літаратурнае аб'яднаньне „Минский Перевал".

У хуткім часе адбудзецца першы літаратурны сход-чытка.

„Звенья"

○ У пачатку красавіка „Звенья"—сьвяткуюць 3-я ўгодкі свайго існаваньня. Да юбілею прызначаецца выпуск асобнага літаратурнага дадатку да газэты „Звезда".

Іл. Барашка.

Рыгор Галота

Зьмест папярэдняга

1920 г. Польскія жаўнеры зьдзекуюцца над беларускім сялянствам. Сьмнеўшыся ў Целяшоўцы жаўнеры—абозьнікі на вечарынцы гвалцяць дзяўчат. Згвалцілі і Антосю. Несьцярпеўшы зьдзекаў Антося кідаецца у вір... А навакол—цёмны лес. У лесе партызанскі атрад Рыгора Галоты. У атрад ідуць на злучэньне дванаццаць новых. Вядзе іх Сымон—мельнікаў сын.

Частка першая.

IУ.

У логаве Галоты было вядома аб тым, што Сымон вядзе партызанаў, Па загаду паўстанцкага камітэту на злучэньне; было вядома аб тым, што адзін з партызанаў спраторыў польскую варту на мосьце...

Нездарма і прыказка: сьвет мае вушы, а лес—вочы...

Чалавек з сорак пяць налічвалася ў партызанскім атрадзе, а цяпер лішчэ далучалася дванаццаць значна больш за поўсотню, а з поўсотняй малайцоў можна і рэспубліку будаваць...

Мары аб утварэньні савецкай рэспублікі у сваім напеце не давалі супакою Рыгору Галоце, кучараваму шырокаплечаму малайчыне—атаману партызанскага атраду.

— Не я буду!—разважаў Рыгор. І ён быў поўны думкамі як-бы стварыць у межах акупаванае белапалякамі Беларусі самастойную савецкую рэспубліку.

Логава спала, толькі сам Рыгор сядзеў прытуліўшыся да хвоі... Перад ім усплывала і іншая небясьпека—гэта калі палякі застануцца яшчэ на адну зіму ў Беларусі.

Атрад напэўна разваліцца... І так досыць папакутвалі гэтую зіму... А зіма усё-ткі спрыяла партызанам, марозаў ня было... Перад ім усплываў малюнак: партызаны зьнемагліся... пакідалі свае абрэзы і вінтоўкі... разышліся па хатах... у вёсцы солтыс іх выдасьць... дэфэнзыва... катаваньне... зноў зьдзекі, ад якіх яны ўжо з восені уцякалі у лес, пад яго ахову... А там і расстрэл... кроў... У вачох яго пачалі мітусіцца крывавыя плямы—кроў сваіх таварышоў... крывавыя плямы ў глыбіні яны, вырытай імі-ж самымі... Але што гэта... крывавыя плямы сышліся ў адну вялікую пляму... чырвоная пляма... яна з краснае... з цёмна-чырвонае... робіцца чырвона-пунсовай... пасоўваецца ўперад.. захапляе ўсе мясьціны на карце раёну дзейнічаньне яго атраду.. І чыясьці рука выводзіць на ей літары: савецкая.. Рыгор усьміхнуўся, радасьць зьявілася на яго твары, зьнямажаная галава ня вытрымала, схілілася... Рыгор спаў...

Сымон прывёў партызан у логава Галоты.

— Рыгор, ну вось да нас на злучэньне партызанскі атрад прышоў!—тузаючы за плячо пачаў дакладываць Рыгоравы «ад'ютант», ён-жа і пісар атраду—Смычок Васька.

— А?—узьдзёрнуў голаў з прасонку Рыгор.

— Прышоў? Толькі цяпер?

— Сымон правёў іх да нас. Гэта-ж разьведка толькі што данесла, што яны ідуць да нас.

Ваську доўга растлумачваць не прышлося.

Рыгор толькі што ўздрамнуў, а яму здалося, што спаў ён даволі доўга.

Маладзік спусьціўся да небасхілу—у лесе яго няўідаць... Толькі вецер раздзьмуў хмаркі і чыстае зоркае неба бліскацела сваймі дыямантамі—зоркамі скрозь гальлё адвечных хвой У лесе было ціха. Партызаны спалі прытуліўшыся шчыльна адзін да аднаго хто сьпінамі, хто бакамі на разасланых гуньках і сьвітках...

— Запалі ліхтар. Зараз будзе пасяджэньне савету—аддаў Рыгор чоты[illegible] свайму «ад'ютанту».

Ліхтар запалены. З трох бакоў ён абклеены біблай, і толькі чацьверты бок сьвеціцца. А паглядзіш па аддегласьці поўсотні крокаў і здаецца ён не ліхтаром, а фосфарычным, сьвярчком у цемені начы...

— Варта зьменена?—спытаў у Ваські коратка Рыгор і спытаў так, як добры гаспадар пытае ў свае жонкі:—Дзеці вячэралі-ці не? У запытаньні адчуваўся клопат аб сваіх таварышох.

— Зьменена!

— Тады будзем лічыць пасяджэньне савету адчыненым—у цямноте адчыніў пасяджэньне Рыгор.

— На парадку дню стаяць наступныя пытаньні: аб злучэньні дзьвох атрадаў у адзін, і аб выкананьні загаду паўстанцкага камітэту!—і вочы Рыгора заіскрыліся.

Рыгор сядзеў на скрынцы. Дванаццаць новых партызан стараліся скрозь цемень начы разгледзіць яго твар...

Мікітаў Яська дастаў з кішэні паперку і прытуліўшыся да ліхтара прачытаў:

Сэкрэтна

З А Г А Д

Савету Партызанскага атраду Рыгора Галоты

Паўстанцкі камітэт накіроўвае у ваша распараджэньне атрад паўстанцаў у ліку дванаццаці чалавек на прадмет злучэньня і падмацаваньня.

Паўстанцкі камітэт лічыць неабходным злучанымі сіламі зрабіць напад на польскі абоз, які накіроўваецца з аружжам на позыцыі, адбіць аружжа і разьмеркаваць яго сярод сялян вёскі Целяшоўкі.

Раён вёскі Целяшоўка вызначаецца галоўным месцам збору партызан нашае воласьці, а таму трэба прыняць усе крокі да строгай конспірацыі вашага месца знаходжаньня у Целяшоўскім лесе. Ёва пануецца арыштаваць Хведар[illegible] былога эконома маёнтку Цел[illegible]— выконваючага цяпер аба[illegible] [illegible] якія даносчыка [illegible] дэфэнзыве. Арыштаваўшы—расстраляць.

Паўстанцкі камітэт.

— Позна, позна брат ты нам гэта прачытаў!—са сьмехам, жартаўліва вырвалася з вуснаў у Рыгора.

Яська быў зьдзіўлены.

А Рыгор працягваў:—на тое мы і партызаны, каб дзейнічаць як партызаны! Хведарчэня даўно ўжо на тым сьвеце богу, замест дэфэнзыве аб нас даносіць... Расстралялі яго яшчэ раніцаю... Адно засталося—каб вы вылучылі ад сябе ў савет атраду—чалавека. Патрэбен з добрай галавою—скончыў Рыгор.

— Ну каго-ж?

— Яську?

— Малады занадта.

— Лабанка?

— Непадыходзіць.

— Мікіту старога?

— Другая зусім справа!

Абраны ў савет Мікіта.

А савет засядаў абмяркоўваючы парадак нападу на белапольскі абоз.

Адна прапанова: выступіць зараз-жа, даць бойку ў вёсцы.

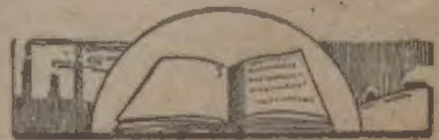
Другая прапанова: чакаць у лесе, і раптам...

Трэцяя прапанова: разьбіць атрад на дзьве часткі. Сьпераду і тылу даць бой.

Трэцяя прапанова была прынята. Дапрацоўваліся дэталі опэрацыйнага пляну...

Дванаццаць малайцоў засталіся ў логаве, а трынаццаты—Сымон, шпаркім крокам мераў сьцежынку... Ён павінен быў да усходу стаць на варту...

(працяг у чарговай літстаронцы).

Не адзінкі, а масы

УЦЯГНЕМ у БАРАЦЬБУ ЗА ЗЬНІЖЭНЬНЕ ЦЭН

САЮЗНЫЯ НАВІНЫ.
(у ЦК ЛКСМБ).

Да антывялікоднай кампаніі

Ягбюро ЦК ЛКСМБ разаслала ўсім акругам паказаньні аб праводзеньні антывялікоднай кампаніі.

Разам з гэтым разасланы програмы для яўрэйскіх антырэлігійных гурткоў.

Агітпропнарада
10-го красавіка г. г. склікаецца пры ЦК ЛКСМБ АГІТПРОПНАРАДА

У парадку дню нарады стаяць пытаньні: аб падвядзеньні вынікаў навучальнага году, летняй выхаваўчай працы і камплектаваньні ВНУ, рабфакаў і тэхнікумаў.

Конкурс на лепшага чытача

Лагойскі райком ЛКСМБ надзе падрыхтоўку да конкурсу на лепшага чытача сярод моладзі юнсэкцый клюбаў Леніна і Медсантруд.

Пры праводзеньні конкурсу будзе прыманца пад увагу ўсваеньне прачытанага матар'ялу. Акрамя гэтага, кожны ўдзельнік конкурсу павінен будзе напісаць рэцэнзію на прачытаную кнігу. Райком распрацоўвае рэкомэндацыйны сьпіс літаратуры, які будзе прапанован удзельнікам конкурсу.

Мэдагляду ня будзе.
Дыспансэрызацыя рабочай моладзі.

У мінулым нумары нашай газэты паведамлялася аб мэдаглядзе рабочай моладзі.

Заслухаўшы даклад Наркамату аховы здароўя аб выніках мэдыцынскага агляду рабочай моладзі у 1926 годзе, бюро ЦК ЛКСМБ пастанавіла мэдагляду рабочай моладзі сёлета не праводзіць.

Замест мэдагляду рабочая моладзь будзе прапушчацца праз мясцовыя дыспансэры дзяцей і падросткаў, з мэтай лячэньня. Дыспансэрызацыя моладзі ня будзе прыстасавана да летняй кампаніі.

Цыпаўцы—на заводы

1 красавіка адбудзецца выпуск менскіх курсаў Цэнтральнага Інстытуту Працы.

З 140 вучняў сталярнага і сьлесарнага цэхаў будуць **выпушчаны вытрыманымі** залікі.

Вучнёўскія брыгады

Наркампрацы разаслаў на мясцох проэкты організацыі вучнёўскіх брыгад пры працколектывах.

Такія брыгады будуць організаваны у 7-мі акругах БССР—Менску, Віцебску, Гомлі, Магілеве, Бабруйску, Барысаве і Ворша.

На організацыю брыгад Наркампрацы асыгнавае 20000 руб.

Праца падросткаў у колектывах

Наркампрацы зацьвердзіў пастанову ЦСПСБ аб парадку працы падросткаў у працколективах. Пастанова прадугледжвае парадак навучаньня, прыёму вучняў зарплаты і г. д.

Дзіцячыя пляцоўкі

ЦК Помдзет сумесна з Наркамасьветай распачалі кампанію па організацыі ў сельскіх [illegible] мясцовых дзіцячых пляцовак. Дзеля гэтай [illegible] асыгнавана 3000 руб.

„Ячэйка константуе зьніжэньне цэн"

Якая розьніца паміж двума комсамольскімі ячэйкамі пры кооперацыйных установах Менску—паміж **ячэйкаю Белкоопсаюзу і ячэйкай МЦРК?**

У першай—комсамольцы прымалі актыўны ўдзел у абгаварваньні пытаньня аб зьніжэньні розьнічных цэн на агульным сходзе. У камісіі па рэорганізацыі апарату Белкоопсаюзу працуе комсамольскі прадстаўнік. У хуткім часе ў ячэйцы зноў будзе стаяць пытаньне аб практычным удзеле ў зьніжэньні розьнічных цэн. Зроблена, праўда, ня многа, але ўсё-ж такі зроблена.

А што ў ячэйцы МЦРК?

Апошняя зусім ня цікавілася пытаньнем аб зьніжэньні цэн. Адзін толькі раз на сходзе стаяў даклад аб гаспадарчым становішчы ЦРК, па якому ў протоколе значыцца: «**Заслухаўшы даклад тав... ячэйка константуе зьніжэньне цэн»... І гэта ўсё!**

А між тым зрабіць магчыма шмат чаго. Асобныя комсамольцы вельмі цікавяцца справай зьніжэньня цэн. Некаторыя з іх з лічбамі прыходзяць ў гандлёвы аддзел праўленьня ЦРК і ўпарта даводзяць, што па такі весь тавар можна зьнізіць цэны... Гэтую ініцыятыву трэба было накіраваць па належнаму руслу.

На запытаньне—ці будзе пастаўлен на ячэйцы даклад аб практычным удзеле комсамольцаў у кампаніі па зьніжэньню цэн—я атрымаў такі адказ:

— Бачыце, павестка так загружана, што немагчыма...

Алесь Каліта.

Лішніх скараціць

Нарада беларускіх гандлёвых організацый разабрала пытаньне аб мэтагоднасьці існаваньня цэлага шэрагу іншагародніх прадстаўніцтваў беларускіх організацый.

Вырашана пакінуць у Ленінградзе дабал Белмясгандлю, **ліквідаваўшы там мясныя опэрацыі Белкоопсаюзу і Белсельсаюзу.**

Прадстаўніцтва Белкоопсаюзу ў Маскве пакідаецца; Ленінградзкае прадстаўніцтва зачыняецца; Кіеўскае прадстаўніцтва рашана рэорганізаваць.

Праўленьню Лесбелу прапанавана зачыніць усе свае прадстаўніцтвы, ужыўшы іх ў прадстаўніцтва Белгандлю. Пакінуты будуць толькі Крымскія склады Лесбелу.

Грошыкаў не хапае!

Наркамгандаль зьвярнуў сур'ёзную ўвагу на павышэньне цэн, якое адбываецца часта ў сувязі з адсутнасьцю ў народзе дробнай разьменнай манеты; вынікаецца павышэньне цэн у „акругленьні" разьлікаў да цэлай капейкі.

Наркамгандаль Беларусі паставіў перад Дзяржбанкам пытаньне аб неабходнасьці снабжэньня рынку паўкапейкамі.

Гэта вам ня цацка!

цэны

Грамадзкія організацыі заварушыліся

Кампанія па зьніжэньню розьнічных цэн—кампанія масавая. Яе нельга замкнуць у цесныя рамкі канцылярый...

Яна павінна быць вынесена на вуліцы, у клюбы. Яна павінна узьнікаць у сям'і кожнага рабочага, на кухні, у лаўкі. **Гэта кампанія павінна ўвайсьці ў быт.**

Таму вельмі вялікае значэньне мае ступень удзелу ў ёй **грамадзкіх організацыяў.**

* * *

Белкоопсаюзам і Белрабсэкцыяй дадзены катэгорычныя дырэктывы ўсім кооператыўным організацыям Беларусі—**зьвярнуць самую сур'ёзную ўвагу на ўцягненьне пайшчыкаў ў працу па зьніжэньню цэн.**

Асабліва важную ролю граюць **крамныя камісіі.** Белкоопсаюз перагледзеў палажэньне аб крамных камісіях і значна пашырыў іх правы. **У цэнтр працы камісій пастаўлена пытаньне аб зьніжэньні розьнічных цэн і ажыцьцяўленьня рэжыму экономіі.** У процэсе сваёй працы крамныя камісіі павінны часта адчытвацца перад сваімі выбаршчыкамі.

* * *

Оргаддзел **ЦРК** энэргічна ўзяўся за ўцягненьне шырокіх мас у працу па зьніжэньню цэн.

Праведзена тры вечары запытаньняў і адказаў у саюзе Нарпіт, сярод працаўнікоў міліцыі і студэнтаў.

Была праведзена нарада кооперацыйна-крамных камісій мясных крам, хлебапякарняў і сталовак.

Прынята пастанова аб продажы мяса толькі пайшчыкам. Пастаноўлена зьвярнуцца ў Наркамгандаль БССР з хадайніцтвам аб ўрэгуляваньні мяснога рынку. Прынят яшчэ шэраг карысных пастаноў.

31-га сакавіка адбылася ў гарадзкім раёне нарада старшынь крамных камісій сумесна з працаўнікамі заўкомаў. Разьбіралася пытаньне **аб зьніжэньні цэн.**

Кооперацыйным камісіям даручана шырока інформіраваць пайшчыкаў аб праробленай імі працы па зьніжэньню цэн, выкарыстоўваючы для гэтага клюбы.

* * *

Галоўным абавязкам саюзу саўгандльслужачых зьяўляецца **ўцягненьне нізавых працаўнікоў прылаўка ў актыўную працу па зьніжэньню цэн.**

Даволі салідныя вынікі дала **нарада мясцкомаў гандлёвых устаноў сумесна з экономкамісіямі.** На гэтай нарадзе былі распрацаваны мэтоды конкрэтнага ўдзелу працаўнікоў прылаўка ў кампаніі па зьніжэньню цэн.

* * *

ЦСПСБ праробнена значная праца па ўцягненьню шырокіх профсаюзных мас у праваднічую кампанію.

Акрпрофсаветам прапанавана прыняць удзел у працы дзяржаўных органаў па зьніжэньню цэн. Саюзныя масы павінны быць шырока ўцягнуты ў гэту кампанію.

Усе акрпрофсаветы ставілі пытаньне аб гэтай кампаніі на агульных рабочых сходах.

У многіх акругах профорганамі была організавана праверка цэн у кооперацыйным і прыватным гандлі. У прыватнасьці гэта праведзена у **Оршы, Магілеве, Бабруйску і Мазыры.** Гэтыя абсьледаваньні далі добрыя вынікі.

Гр.

Чаму мы дрэнна займаемся?
На пленуме ЦБ пролет[illegible]

З дні прававаў 2-гі пленум ЦБ пролетарскага студэнцтва.

Пытаньне аб **акадэмічнай пасьпяховасьці студэнцтва** выклікала ажыўленыя, гарачыя спрэчкі.

У асноўным высьвілася вось што:

— Існуе фармальная здача залікаў, якасьць іх дрэнная. Ёсьць сярод студэнтаў такія „стэпы", якія падрыхтоўваюць залік за 3 гадзіны да пачатку.—Трэба **замест залікаў увесьці сыстэму праверкі ведаў у працягу усяго навучальнага году.**

Горш усіх акадэмпасьпяховасьць комсамольцаў і партыйцаў з прычыны іх вялікай нагрузкі грамадзкай працай. Патрэбна добра ўвязаць дзьве рэчы—заняткі і грамадзкую працу, а дзеля гэтага ўмела разьмеркаваць час студэнта.

Непастаянства навучальных пляноў і мэтодаў, кепскае абсталяваньне лябараторый, недахоп падручнікаў, часта нездавальняючы падбор пэдпэрсаналу, дрэнныя матар'яльныя умовы жыцьця студэнцтва—усё гэта значна перашкаджае акадэмічнай пасьпяховасьці студэнцтва.

У сваіх пастановах пленум зьвярнуў увагу на ўсе гэтыя моманты.

Таксама вынесена пастанова аб **правільным скарыстаньні студэнцтва на летняй практыцы па іх спэцыяльнасьцям.**

Пленум абгаварыў яшчэ шэраг дробных пытаньняў.

С. К.

Вялікі концэрт для моладзі.

Рэдакцыя газэты „ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА" наладжвае для рабочай, служачай і вучнёўскай моладзі Менску вялікі концэрт, прысьвечаны творам композітара Людвіка Бэтговэна. Концэрт будзе пастаўлены сіламі студэнтаў Беларускага Музтэхнікуму. Програма яго раскладаецца на 3 часткі:

1. „Бэтговэн і сучаснасьць"—уступнае слова Ю. Дрэйзіна.
2. Аддзяленьне камернай музыкі.
3. Аддзяленьне сімфонічнай музыкі.

Концэрт адбудзецца ў аўторак 12-га красавіка, у памяшканьні клюбу імя Карла Маркса.

Білеты прадаюцца кожны дзень у рэдакцыі „Чырвонай Зьмены" (Комсамольская, 25) у тав. Шмукэер. Цана білетам ад 15 да 50 кап.

Комсамольскія ячэйкі, юнсэкцыі профклюбаў, студкомы і школькомы, організуйце колектыўнае наведваньне концэрту.

Справа аб забойстве Янушкевіча.

Справа па абвінавачваньню вартаўніка чыгуначнага складу ТПО грамадзяніна **Урбановіча ў забойстве комсамольца Янушкевіча перададзена ўжо ў акруговы суд** для разбору.

Па весьцях, атрыманых у сьледчага, забойца Урбановіч знаходзіцца на лячэньні ў больніцы ДОПР'у. Становішча яго цяжкае (Урбановіч хворы тубэркулёзам у вострай форме).

У ТРЫ РАДКІ

○ 27 сакавіка пачалася **Менская Акруговая нарада батракоў, склікаючая акругкомам ЛКСМБ.**

○ Галоўпрофасьветы праводзіць акурат аб **сьледаваньне Менскай профтэхшколы палі[illegible]рафвытворчасьці.**

○ Наркомпрацы зацьвердзіў программы **навучаньня падросткаў па швейнай прамысловасьці.**

Менскі акруговы зьезд саветаў скончыў сваю працу.

25 тысяч рублёў сабрана дэлегатамі **БССР у карысьць галадуючых сялян Заходняй Беларусі.**

У маі месяцы прыяжджае ў Беларусь **на гастролі трупа Маскоўскага Малога Тэатру.**

Вышаў 2-гі нумар штомесячнага часопісі **„Наш край"**—органу ЦБ краязнаўства.

Адказы чытачам.

Лагойну Міхасю (№ 882). Ты можаш паступіць у школу сялянскай моладзі на агульных умовах.

Дабравольскаму (№ 883). Па сканчэньні школы сялянскай моладзі, ты зможаш паступіць на рабфак, вытрымаўшы экзамены і па камандыроўцы

Патрушу (№ 884). У Віцебску існуе мастацкі тэхнікум.

Клімавічу (№ 885). Калі ты вытрымаеш экзамены, то можаш быць прыняты ў сельска-гаспадарчы тэхнікум на агульных умовах.

Галкоўскаму (№ 886). Комсамолец, які прысутнічае на сходзе другой ячэйкі, не мае права голасу.

П. Г. (№ 887). **Падсавет ня мае права вылучаць кандыдатаў у вучнёўскі камітэт.**

Апавяшчэньне.

У аўторак, 5-га красавіка, юнсэкцыя Дому Працасьветы наладжвае літаратурны вечар з удзелам маладнякоўцаў, сьвенцянцаў і літгрупы „Юнгер Арбайтэр".

Згублены:

Кандыдацкая картка за № 455, на імя **Скавыша Мікалая**, выдадзеная Менакругкомам.

Віцебскі „асфальтавы інтэрнацыянал"

(Ад нашага Віцебскага спэцкора)

Вечарам горад ажывае. Сьвецяцца электрычныя агнькі, чутнеі гул праяжджаючага трамваю, на тратуарах поўна... І выходзяць яны: прадаўцы ірысак і яблык, жабракі з вечным «дзядзь, капеечку», проста «шпана»—абарваныя, галодныя, змораныя дзеці, імя якім **беспрытульныя.**

Нам ужо прыелася гэтае слова—«беспрытульныя». І як заўсёды бывае слова гэтае згубіла для многіх сваю окраску, сваю глыбокую соцыяльную праўду.

Ці добра ведаем мы, хто гэта беспрытульныя, у якіх сапраўдных умовах яны жывуць і што чакаюць ад будучыны?

Не, ня ведаем.

А ў Віцебску, як і ў іншых гарадох БССР, існуюць цэлыя «асфальтавыя інтэрнацыяналы» беспрытульных дзяцей, цэлыя арміі маленькіх зладзеяў і жабракоў...

У адным Віцебску каля 730 беспрытульных.

„Капіталісты"

Спыніцеся вечарам ля кіно «**Художественный**». Вас зараз-жа абступіць 10 ірысачнікаў, яблычнікаў і баранчнікаў, якія на перабой рэкомэндуюць свой тавар:

— Ірыску, грамадзянін... 2 штукі на капейку!

— Ці не жадаеце яблычка... Вось гэта за 10, а гэта 5... якое чырвоненькае вас толькі чакала...

Калі вы нічога ня возьмеце, вас абазвуць жабраком, «дыддай» і на гэтым усё скончыцца. Але досыць толькі купіць ірысак на 3 капейкі, як на шчасьлівага прадаўца з усіх бакоў пасыпіцца:

— **І чаго ты заўсёды наперад вылазіш... Комэрцыю забіваеш...**

Гэта «кляса» беспрытульных—«капіталістаў». Бываюць дні, калі «капіталістым» удаецца прадаць тавару на 80 кап. і нават на рубель. Тады—сьвята. Купляць сітнага, каўбасы і «блаженствуют».

— **І калі гэта маразы скончацца**—гаворыць адзін «філёзоф» у рванай кашулі і з чырвоным носам—зрываюць яны нашу гандлёвую дзейнасьць... чорт набяры!

На магіле „галёркі".

Усім, хто жыў, у Віцебску да 1925 году, добра вядома, што гэта «**галёрка на станцыі**».

Беспрытульны ў прыёмніку

Гэта была звычайная драбіна Віцебскага вакзалу, на якой начавалі беспрытульныя, абмяркоўваліся цёмныя справы і талёнавіта высьмейваліся чакаючыя чыгунку пасажыры. Цяпер гэтай «галёркі» няма—вакзал ад яе пазбавіўся—але 3-я кляса Віцебскага вакзалу і да гэтых часоў зьяўляецца «штабам» віцебскіх беспрытульных і лепшым начлежным домам для іх.

Каля двух гадзін ночы, калі пусьцеюць вуліцы і сумна гаснуць ліхтары, у 3-й клясе зьбіраецца беспрытульныя. Тут яны падлічваюць свае заробкі, абменьваюцца вячэрнімі ўражаньнямі і п'юць водку. Потым пачынаецца паляваньне па пасажырскіх клумках, портфэлях і кошыках. І нарэшце шукаюць месца, каб прасьпаць астатак ночы...

— **Во... маць тваю—плюецца доўгі, як кій, хлапец—усюды поўна...** Прылегчы недзе... Эх, каб галёрка была!

Нарэшце хлапец прыстасоўваецца на падлозе ля касы і засынае мёртвым сном. Яго таварышы залезьлі пад лаўкі...

Логава шайкі Ваські Скважыны.

Гэта маленькі будынак на ваколіцы. Жыхары яго беспрытульныя, якія займаюцца абрабаваньнямі.

Там мне давялося пабываць, дзякуючы таварышу—былому беспрытульнаму, а цяпер рабочаму Віцебскай фабрыкі «**Самаход**»—**Янку Кавалёву**

Васька Скважына—атаман шайкі. Калі яму верыць, ён аб'ехаў паўсьвету. Загараў у Крыму, сябраваў з вопытнымі кішэнікамі ў Адэсе, бачыў скуластых японцаў у Уладзівастоку, даваў матросам у морду ў Кранштаце і бачыў **Бухарына і Троцкага** ў Маскве.

Сваё знаёмства са мною Васька пачаў вельмі проста. Падаў вялікую чырвоную лапу і запытаўся:

— Што табе трэба? Чаго прыкаціўся?

І калі яму **Янка Кавалёў** нешта растлумачыў на незразумелым для мяне жаргоне, ён ухмыльнуўся і сказаў:

— Мы таксама маем права з **пяром...** Толькі яно не такое, як у нас,—а замежнае, фінскае... І каб падцьвердзіць свае словы, паказаў востры фінскі нож.

У кутку нехта з азартам гулялі у «ачко». Адзін з гуляючых—каранасты хлапец з вялікім шрамам на твару—выклаў перад другім чатыры карты і урачыста заявіў:

— На-к Вань, выкусі!

«Вань» паглядзеў на свае карты, канчаткова пераканаўся ў тым, што ўсё прайграна і пакорны падставіў свой лоб дзеля адбіцьця належнага ліку шчалчкоў... Пасьля гэтага плюнуў над агульны рогат, кінуў карты і падышоў да **Скважыны**, ад якога атрымаў кароткую дырактыву:

— Кацiся на галёрку... Ленінградзкі пягнік не праваронь, дылда...

Скважына «вучыў» мяне:

— Нам чужое непатрэбна... Але калі ёсьць такія балваны, што ня ўмеюць свае рэчы берагчы, дык чаму не скарыстаць гэта?

Аднак, мяне хутка выштурхалі з папярэджваньнем:

— Больш ня суньса, а то ў морду схопіш!

* * *

Некалькі лічбаў: толькі адно таварыства «**прыхільнік дзяцей**» за апошні год адпусьціла на барацьбу з беспрытульнасьцю 57 тысяч руб.

Організуюцца сталоўкі і прыёмнікі для беспрытульных. Кожны дзень дзесяткі беспрытульных папаюць у дзіцячы дамы, майстэрні і г. д.

Патрэбна больш увагі грамадзкіх, партыйных і комсамольскіх організацый такой адказнай справе, як справа барацьбы з беспрытульнасьцю.

— «Асфальтавыя інтэрнацыяналы»—будуць зьнішчаны!

Мін. Таўбэ.

Адказныя рэдактары: **А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.**

Галоўлітбел № 21867. Менск, 2 друкарня БЛВ.